

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G .

1989, augusztus 27.

Vasárnap.

_ _ _ _ _ Ö S S Z E F O G L A L Ó _ _ _ _ _

- HORN GYULA utasítására a prágai magyar konzul is részt vesz a két letartóztatott fiatalember jogi védelmében. 1823. 1824.1829.
- Ujabb fejlemények Prágában a most már letartóztatásban lévő két magyar lehetőségeiről. - TABA LAJOS konzul véleménye. - 1920.
- A Magyar Demokrata Fórum tiltakozik amiatt, hogy a munkásörség is megjelent az osztrák - magyar határon és részt vesz a keletnémet menekültek feltartóztatásában. - A kormánynak kötelessége a munkásörség visszrendelni a határról. - 1822. 1826.
- A Munkásörség feloszlatását követeli a Szabaddemokraták Szövetségének kispesti szervezete. - Alakítsák át országos katasztrófa elhárító szervezetté. -- 1826.
- A néphadsereg fegyverzeti és technikai főcsoport főnökségének MSZMP tagjai közleményben tiltakoztak PERES SÁNDOR kijelentései ellen. 1822. 1827.
- Ezentúl nemzetiségi szövetségként működik a Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetsége. 1827.
- Budapesten 40 év óta először celebráltak misét a Gellért-hegyi Sziklakápolna előtti téren. 1827.
- Egyre kevésbé valószínű, hogy már szeptemberben egységesítik a BC és a valuta számlákat. 1814.
- VASÁRNAPI ÚJSÁG: Ságvári Ágnes levélben válaszolt a hiteles történelmi emlékezéseikhez érkezett hozzászólásokra. 1794.
- Mi is az a kapitalizmus? Mi is az a szocialista modell? - Beszélgetés Szabó Katalinnal és Hámori Balázssal.- Ritkán kerül elénk ennyire határozott, világos összefoglaló kép hazánk közgazdasági helyzetéről és perspektívájáról. - 1797.
- Király Edit DSSEWFFY GYULÁVAL folytatott beszélgetés sorozatának első része. 1803.
- Postabontás: A NYIRI főügyész helyettes állításai és a valóság a letartóztatottak előzetes orvosi vizsgálatáról. 1805.
- A Bajcsy -Zsilinszky Endre Társaság környezetvédő köre követeli, hogy közöljék kik a felelősek a gödi Kisdina-ág tóvá alakításáért. 1807.
- TÖKÉS LÁSZLÓ református lelkipásztor magántelefonra mondott választai és a hozzá eljutatott kérdések. . Kérdések 1809.
- TÖKÉS válaszai. Első rész. 1810.
- A jövő hét végén Szegedre várják az erdélyi menekültek vezető képviselőit. - A rendezvényen SZŰRÖS MÁTYÁS mond beszédet. - 1815.
- Mazowiecki új lengyel miniszterelnök, kinevezése után elsőként a Magyar Rádió varsói tudósítójának, Nemes Gábornak adott interjút. 1817.

(Összefoglaló folytatás.)

Az NSZK követség Budapesten azt kéri a távozni akaró keletnémetektől, hogy az osztrák határon mindig engedelmeskedjenek a magyar határőrök felszólításának.- A magyar kormány arra számít, hogy az országban tartózkodó NDK-sok közül minden tizedik akar az NSZK-ba távozni. - Bonni tudósítás. - 1891.

Nem kizárt, hogy bolgár -török csúcstalálkozót tartanak Tom LANTOS, magyar származású amerikai törvényhozó közvetítő tevékenységének köszönhetően. 1920.

Egy halálos, egy súlyos és négy könnyű sérülést okozott egy vasuti baleset az elmúlt éjjel Polgárdinál. 1816.

Gondolat-jel. 1817. --- Harminc perc alatt a Föld körül. 1821.

A mostani hétvégén nyugodtabb volt a helyzet a határközvetben mint egy héttel korábban. 1830.

A Prágában fovatartott két magyar fiatal körüli fejleménynek. 1831.

A Független Jogászfórum követeli a Prágában letartóztatott két magyar fiatal azonnali szabadlábra helyezését. 1831.

A Független Jogászfórum botrányosnak tartja, hogy az mSZMP egy szűk köre apárt eddigi, társadalmi tulajdonnak nevezhető vagyonát magánvagyonná alakítva röekszik átmenteni. 1832.

A DEMISZ elnöke szerint még az idén meg lehet tartani a parlamenti és köztársaság elnöki választásokat. 1832.

A Független Kisgazdapárt követeli, hogy teljesen szüntessék meg a veszteséges nagyvállalatok állami támogatását. 1832.

1989.augusztus 27. - VASÁRNAP

KOSSUTH - adó

7.00 h

VASÁRNAPI ÚJSÁG

Híreink.

Bonni keltezési az első. - Magyarország a területén lévő NDK állampolgárok ügyének megoldásában humanitárius jellegű lépésekért száll síkra - mondta HORN Gyula külügyminiszter a ZDF nyugatnémet TV-társaságnak adott nyilatkozatában. A magyar politikus hangsúlyozta, hogy nem NDK menekültekről van szó, hiszen ezek az emberek nem akarnak Magyarországon maradni és egyikük sem folyamodott menekült-státuszért. HORN Gyula utalt arra, hogy a kérdést az NDK-nak és az NSZK-nak közösen kell megoldania, de ebben Magyarország is segíthet. Egy kérdésre válaszolva a magyar külügyminiszter nem zárta ki, hogy a menekültkérdés megoldása érdekében az NSZK-ban tett bizalmas küldetéshez hasonló látogatást tegyen Berlinben is.

A csehszlovák fővárosban letartóztatásba helyezték az eddig csak vizsgálati fogságban tartott két magyar fiataalt és kedden bíróság elé állítják őket. DEUTSCH Tamás és KERÉNYI György ideiglenes szabadlábra helyezését kérte a magyar konzul hangsúlyozva, hogy ő gondoskodik megjelenésükről a többi tárgyaláson. A prágai hatóságok jelezték, hogy a konzul kérésére csak hétfőn adnak választ.

Közben a FIDESZ jelezte, hogy folytatják tiltakozó akciójukat a két magyar fiatal szabadonbocsátásáért. Aláírásgyűjtést szerveznek idehaza és külföldön, valamint nemzetközi szervezetek segítségét kérik KERÉNYI és DEUTSCH mielőbbi kiszabadulása érdekében.

A szovjet párt Központi Bizottsága igen keményhangú nyilatkozatban figyelmeztette a balti köztársaságokat a térségben megerősödött szélsőséges szeparatista erők tevékenysége miatt. A szovjet TV-híradóban ismertetett nyilatkozat külön is elítélte a litván parlament vizsgálá-

(Vasárnapi Újság)

latának jelentését a Molotov-Ribbentrop-paktum ügyében, mert a testület a Legfelsőbb Tanács vizsgálatának befejezése előtt vonta le saját következtetéseit. A dokumentum megállapítja, hogy a balti köztársaságok túl messzire mentek egy olyan úton, amely könnyen katasztrófába sodorhatja a három északi köztársaságot. A legfontosabb feladat - mutat rá a KB nyilatkozata -, hogy leszámoljanak a szélsőséges, nacionalista tendenciákkal.

Svájc, Ausztria és az NSZK pénzügyminisztere jelezte, országaik készek segítséget nyújtani Kelet-Európának, de ez alkalommal ne várjanak nagy segélyösszegeket. - A pénzügyminiszterek Svájcban folytattak nem hivatalos eszmecserét a Kelet-Európának nyújtandó anyagi támogatásról. A svájci pénzügyminiszter kifejtette; nem szabad megismételni a korábban elkövetett hibát, amikor feltétel nélküli hiteleket nyújtottak. Most elsősorban a magánkezdeményezésekhez kell anyagi segítség nyújtani, ugyanakkor helytelen lenne nagyszámú segélyeket ígérni, mert az hamis reményeket keltene a kelet-európai országokban.

Időjárásjelentés:

Az ország fölött sokfelé felhős az ég, a nyugati határszélen zivatar van, a hőmérséklet 10 és 16 fok között váltakozik. Budapest fölött erősen felhős az ég, a hőmérséklet 15 fok. A ma estig várható időjárás; időnként kissé fölszakadozik a felhőzet, ismétlődő eső és zivatar várható. A megélénkülő délnyugati szél mellett a legmagasabb hőmérséklet általában 20-25 fok között, délkeleten néhány fokkal magasabban alakul.

Kedves hallgatóink a Vasárnapi Újságot hallják. Telefonszámaink:---

Emlékeznek rá, hogy a VÚ műsorában, - de más lapokban is - megjelentek SÁGVÁRI Ágnes hiteles történelmi emlékezései. Természetesen sokféle reflektálás érkezett erre. Ságvári Ágnes egyik megoldásként azt választotta, hogy levelet írt nekünk. Most fleolvassuk levelét:

"Eineas Sz...? már időszámításunk előtt 360 körül a várostromról szóló "Taktika" című művében megírta;"a leveleket azonnal fel kell bontani" - hozzáteszem, el is kell olvasni, illik megválaszolni. Kö-

(Vasárnapi Újság)

szönet a Vú postabontóinak, hogy a velem készített interjúra reagáló olvasói leveleket felbontották, s tartalmukat a szerkesztők rögzítve is olvasták. Köszönet illeti azokat is, akik közvetlenül megtiszteltetek levelükkel. Íme a válaszom: - 30 éve várok arra, hogy az általam 1956-58 között vezetett jegyzőkönyvekbe betekinthessenek, s azokat egybevehessen saját, nálam lévő alapjegyzeteimmel. Többször kértem engedélyt, amit nem kaptam meg. Csak az idén, mások feltáró..... tevékenységét segítő segédmunkám révén juthattam hozzá néhány korabeli jegyzőkönyvhöz, amik nekem többet mondanak, mint az azt egyszerű forrásmunkaként olvasóknak. Természetesen e jegyzőkönyvek olvasata ennyiben szubjektív. Én ugyanis, mint /^{aki} Központi bizottsági és Politikai bizottsági ülésen jelen voltam, a hangvétele, az ülésrendre, az érvelésekre és a döntések megszövegezésének körülményeire is emlékszem. Hogy objektívításhoz nem fér kétség, arról a rádióhallgató és olvasó könnyen meggyőződhet. A KÉPES HÉT, a MAGYAR HÍRLAP, a MAGYARORSZÁG, a MAI NAP példányaiban közzétett visszaemlékezéseim és hamarosan megjelenő könyvem megállapítása, idézetei - másokéval egybevetve - ellenőrizhetők, pontosíthatók. A hitelesség szempontjából bizonyára jobb lett volna, ha a felidézett megjegyzéseim annakidején látnak napvilágot, mikor eredetileg azokat megfogalmaztam és letétbe helyeztem; jóval az MSZMP májusi értekezlete előtt. Sokan ma másképp emlékeznek az 56-os eseményekre. Ez azonban nem teheti szükségessé, hogy repropetítíve magam is másképpen vélekedjek. A tények feltárása tekintetében sok lemaradást kell behoznunk. A magam részéről mind írásaimban, mind az interjúban ehhez kívántam hozzájárulni. Idegenkedem az öngigazolástól, attól is, hogy magunkat, a magunk által megélt változásoknak olyan képet adjunk, mintha 20, vagy 30-évesek lennénk; a megélt válaszutak terhei nélküliek. Csak zárójelben mondom, erre jegyzőkönyvvezetők, tanúk is vannak; 1956-ban magam jöttem el a KB_iroda éléről, s az ilyen visszavonulást akkor kevesen vállalták. Nem is bocsátották meg ezt nekem soha. Mint tanút, évtizedeken át messzitatottak a politikai döntésektől, sőt, azok kommentálásától is. Elfogultságomat ezért feltételezhetnék. Ezek a körülmények azonban - úgy hiszem - hitelessé teszik azon véleményemet, amely szerint KÁDÁR János egy tőle zömében balra álló vezetőségben, nemzetközi nyomás alatt, új helyzetben, új gazdasági és politikai rendelkezések következményeinek szorításában, egyedül döntött. Sőt, a rákényszerített döntéseket magának vallotta,

(Vasárnapi Újság)

azokat - következményeivel együtt - vállalta, élete utolsó percéig. Az ország dolgának ilyenén felvállalása volt Magyarország számára 1956 és 60 között a legkisebb rossz. KÁDÁR ezért, csakis ezért tudott később egy évtizedre, a Brezsnyev-időszakba is belenyúlóan, a magyar döntéseknek bizonyos hitelt, szalonképességet biztosítani. Következtes volt-e Kádár János? Olvasva Nagy Imre központi vezetőséghez írt leveleit, azt is meg kell kérdezni; hol kezdődik a politikus következtessége és hol végződik? A központi hatalom birtoklása nagy lehetőség; erről sem Nagy Imre, sem Kádár János a maguk idején nem mondtak le, éppen az általuk, jól-rosszul felfogott, néperdeket szem előtt tartva. Korai lenne Kádár János egész életútjáról szólni. Magam csak arról az időről számolok be, amit irodavezetőként megéltem. Sajnálatosnak tartom, hogy az utódik Sándor József, Katona István, Óvárosi Miklós nem vállalt eddig még annyi önállóságot sem, mint én. Csak azt idézhetem, amit Kádár János maga mondott annak tudatában, hogy az nem kerül nyilvánosságra: "Nagy Imrével egy úton jártam, megszavaztam, hogy csoportjuk kapjon szerepet a vezetésben, de hogy hova vitt ez, az mindenki előtt világos." Miért haladt együtt? A válasza az volt: "A szovjet csapatok behívását magam is megszavaztam. Attól tartottam, hogy a felkelés átalakul nemzeti háborúvá a Szovjetunió ellen, de amilyen arányban beavatkoztak, olyan arányban nőtt a zsovjetellenesség". - Tehát Kádár János meg akarta óvni az országot egy magyar-szovjet háború következményeitől. Lehet vitatkozni e felfogás időszerűségén, a kísérlet nagyságán, a lehetőségek korlátain, vagy a politikus téves, netán bűnös kompromisszumainak határain, megítélésén, de a tényeken, aaz érvelésen nem szabad változtatni. Nem hagyhatom figyelmen kívül személyes tanulságtételelem felemlegetését sem. A magam részéről, - látva 1956 októberében a történeteket; persze, a pártközpontból látva mindezt - Nagy Imre hősi és morális gesztusai ellenében, Kádár János kényszerdöntése mellett álltam. Tánczos Gábor ügyében idézett tanuvallomásom - mivel abban semmiféle koncepció nem volt -, koncepció per alapját nem képezte, - fenntartom! Tőlem azt kérdezték, Tánczos Gábor hogyan került be a Pártközpontba? E később felhasznált információmát idézte a "Fehér Könyv", Méray Tibor, Fazekas György, de jómagam is. Hogy Tánczos Gábor Nagy Imre politikai vonalával egyetértett? Ugyan ki vitatná? Szervezői tevékenységét sem vonja kétségbe senki. Jószándék-

(Vasárnapi Újság)

kal felvetett javaslatán, - amely szerint a Petőfi Kört mozgósítani kívánta az ellenforradalmi elemek elszigetelésére - az idő túlszaladt. Ha a jegyzőkönyvek valaha nyilvánosságra kerülnek, mindezt időzójelben is olvashatják. Tánczos Gáborról könyvemben egyébként ezt írtam: "ha sorsa másként alakul, kiváló pedagógiatörténeti és szociológiai ismereteinek birtokában, a majdan megalakuló KISZ(?) szuggesszív vezetője lehetett volna." Magyar sors. Kerülhetett volna a barikád innenső oldalára! Hogy az interjú, amit velem készítettek, kemény volt-e, megítélés kérdése. Az 50-es - 60-as években pártmunkásként vállaltam az akkor népszerűtlen és nehéz szerepet. Az interjúban erre az időre emlékeztem. További életutamról könyvemben írok.

Üdvözlettel Ságvári Ágnes

Budapest, 1989. augusztus 12 .."

Kedves hallgatóink, oly korban éltünk és élünk, hogy mindet egy kicsit újra kell tanulnunk. Valószínűleg azt is, amit most tanulunk. Mindenesetre rengeteg olyan fogalom, megítélés, belénk idegződött megállapítás él tovább, hogy nem is tudjuk már sokszor az általunk használt, vagy ... használt fogalmakat megmagyarázni. Mi is az a kapitalizmus? És tulajdonképpen mi is az a szocialista modell? Milyen közgazdasági erők és tényezők húzódnak meg ezek mögött? - Figyelmükbe ajánlom a most következő beszélgetést, amelyet Simkó János készített Szabó Katalinnal és Hámori Balázssal. - Ugye Szabó Katalin a Közgazdasági Szemle főszerkesztője, Hámori Balázs pedig a Közgazdasági Egyetem dékánja. - Tehát mit tanulunk újra?

- Sokak által hangoztatott vélemény, - mint legutóbb a Baloldali Alternatív Egyesülés Egyeztető Bizottsága által közzétett felhívásban olvastam azt, hogy "az Átalakulási Törvény elfogadásával a bérből és fizetésből élők csatát vesztek". Valóban csatát vesztek-e a bérből és fizetésből élők?

- (HÁMORI) Magyarországon a bérből és fizetésből élők valóban csatát vesztek, de ennek nem sok köze van az átalakulási törvényhez, sokkal korábban vesztek csatát, amikor ez a fajta hatalomgyakorlás és annak megfelelő gazdasági és tulajdonszervezési-tulajdonszervezeti forma uralkodóvá vált, akkor sajnos az történt, hogy a bérből és fizetés

(Vasárnapi Újság)

ből élőknek többet nem volt igazi beleszólási lehetőségük sem sorsukba, sem gazdasági feltételeinek az alakulásába. Na most, azért elmosni sem szabad ezt a kérdést. Valóban, a társasági törvény egy új tulajdon szerveződési lehetőséget hoz a társadalom számára. Ebben az új tulajdonszerveződési lehetőségben megjelenik az a fajta tőkés kezdeményezésnek a lehetősége is, amellyel szemben a szocialista mozgalmak évtizedek óta hazánkban, ugye mindig felléptek.

- Igen, . csak nagyon sokan azt mondják, hogy most mjd az állami kizsákmányolás helyett egy tőkés kizsákmányolás lép életbe. Mitől lesz ez jobb?

- Én azt tudom mondani, hogy a kétfajta kizsákmányolás közül az a jobb amelyik előbbre lendíti - akár éppen az ellentmondások és feszültség által - a társadalmat. Nos, ez a totális állami kizsákmányolás, ez nem előbbre lendítette, hanem leültette, és a periféria felé sodorta; óriási gazdasági és társadalmi katasztrófába sodorta az országot. A tőkés kizsákmányolás egyébként nem túl szerencsés válfajai, ugyanakkor éppen feszültségeik által kivívták a szakszervezeti hatalomnak a megerősödését; a munkásmozgalom társadalmi méretű megszerveződését. Tehát egy olyan politikai hatalomgyakorlásnak a lehetőségét, amely figyelembe veszi a nagy tömegeknek az akaratát; egy olyan gazdaság-szerveződést, amely a kooperációra, a tulajdonba való beleszólásának a lehetőségére is épül.

- (SZABÓ) Azért azt is látni kell, hogy ez a kizsákmányolás-kérdés, ez nem szép eszméknek és humanitárius elképzeléseknek a kérdése, tehát természetes, hogy egy baloldali gondolkodású ember, de egyáltalán, egy normális erkölcsi érzékű ember, nem szereti a kizsákmányolást, de sajnos nem azon múlik, hogy szeretjük, vagy nem szeretjük, hanem nagyon sok tekintetben technikai meghatározottságok vannak. Adva van egy nagyipri termelés, nagy tulajdon esetén - legyen az egy hagyományos, úgynevezett szocialista állami tulajdon - ott is mindig mások halmoztak fel, - ahogy előbb Hámori Balázs említette -, hogy, sőt, nagyon kevesek halmoztak fel. Tehát kevesek döntöttek arról, hogy mi legyen a társadalom többleteszközeivel; mire fordítsák Bős-Nagymarosra, Tengizre vagy mire fordítsák, - és sokak nem döntöttek erről. Tehát nem egyszerűen azon múlik, hogy akarom-e bevonnai a munkásokat, vagy nem akarom; vagy helyesnek tartom, vagy nem tartom helyesnek, hanem jelenleg - és

(Vasárnapi újság)

még sokáig - a felhalmozási döntésekhez szakképzettség és érdekelt-ség is szükségeltetik valakinek, valamilyen társadalmi csoportnak. Képviselni kell a jövő érdekeit, a felhalmozás érdekeit, a gyarapodás érdekeit, mert különben az történik, hogy - ugye ami történt a mi gazdaságainkban -, hogy azt mondtuk, nem kell tőke, nem is letti Nincs tőkénk. Most itt tartunk.

- Ezeket az érdekeket miért nem képviselhetik például a munkások? Ebben a felhívásban azt a kérdést tesszik fel, hogy "Kié a gyár?" Évtizedeken keresztül ugye azt sujkolták az emberekbe, hogy "tidék az roszáq, tiéd a gyár" és most ezt a nagyon biztos ideológiai pilléért egyszerűen csak kirúgta alóluk a történelem.

- (Hámori) Azt hiszem a kérdés is leleplező, tudni illik azt mondtuk, évtizedekig azt sujkolták, hogy "tiéd a gyár", igenám, de senki sem érezte magáénak, azért, mert azt mondták neki, hogy az övé, attól ő még nem érezte a magáénak és de facto, nem rendelkezhetett vele.

Tehát eddig is a feje felett születtek törvények; militáns csoportok, kisebbségi csoportok hoztak a társadalom nevében, és úgymond, a társadalom érdekében, de mindenesetre a saját ideológiai felfogásuknak megfelelő döntéseket az egész társadalomnak.

- No jó, de ebből az következik, hogy ezután is a feje fölött fognak születni a döntések?

- (Hámori) Jobb nem homokba dugni a fejet, hanem tudni, hogy bizonyos döntések nem általában az egész társadalmom részvételével; minden tagjának beleszólásával történnek. Vállaljuk ennek ódiumát, a mindenkori társadalom szervezésirányító csoportok, amelyek azonban kontrollnak vannak kitéve, versenynek vannak kitéve és ha hibáznak, akkor távoznuk kell a porondról. A termelési feltételek mindenki kezébe vétele, nem ez a fő tendencia. Tehát hogy naturálisan mindenki kezébe veszi, hanem az a fő tendencie, - ezt találta ki a történelem - hogy a munkás ott munkás, ahol munkás, és ott bérmunkás, a maga teljes, zavartalan bérmunkástudatával; törekszik a nagyobb bérrre, törekszik a munkaerő társadalmi méretű megszerzésére, vagy vállalati méretű megszerzésére, a munkafeltételek javítására, de nem érdekli; nem az ő dolga, hogy ez most profitábilis, vagy nem profitábilis, - az a másik oldalnak a dolga; a menedzseré, a tulajdonosé és az ezeknek megfelelő szervezete-ké. Ugyanakkor a munkás tagja lehet a nyugdíjpenztárnak, tagja lehet a részvénytársaságnak, tagja lehet a kötvénypiacnak, és így tovább., ahol

(Vasárnapi Újság)

megjelenik az az érdeke, hogy azt a részét a jövedelmének, amit éppen nem használ, azt állandóan visszaforgassa a társadalmi termelési folyamatban; érdekelt abban, hogy annak a részvénynek, kötvénynek, vagy akárminek a hozadéka folyamatosan nőjön, - tehát vagyongerdekeltisége van. Nemcsak azért, mert ő úgy általában szereti a vagyont, mint mindenki, hanem azért is, mert ez a generációk közötti kapcsolatnak egy fontos eleme. Ő így tud gondoskodni a jövőjéről, a gyermekének a jövőjéről, stb., stb. Tehát létezik egy emberen belül is a két funkció, de nem ugyanazon a helyen, hanem elválik egymástól a tulajdon működte és ott munkásként való jelenléte és a vagyonban való érdekeltség, a vagyonpiacokon való jelenlét. Muszáj felhívni a figyelmet arra, hogy ez nem azt jelenti, amit itt szoktak mondani, hogy "kérem, eddig volt a szocializmus, most föladjuk a szocializmust és átállunk a kapitalizmusra, mert mi pragmatikusak vagyunk". A kapitalizmus nem az a kapitalizmus, ez egy súlyos visszaélés a fogalmak használatával, amivel szemben a XIX-ik században a munkásmozgalm, de még a XX-ik században a leninizmus is fellépett; és a szocializmus pedig nem az, mainek hiszik az emberek, - ez sajnos bebizonyosodott; ez már az a szocializmus, ami létrejött, és hát erről érdemes beszélni.

- (Szabó) Súlyos kiszolgáltatottság volt a korábbi, az úgynevezett sztálinista rendszerekben, és van mind a mai napig. Tehát amiközben ez a felhívás, amire hivatkoztál, úgy fogalmaz, hogy "elveszik, meg a reprivatizálással megszüntetik a jogokat, kiveszik a gyárat, kiszolgáltatottá teszik a munkást", - hát ez egy teljes félreértés és hatalmas nagy csúsztatás, mert tele van a sajtó; nem tudunk egy lapot a kezünkbe venni, különféle kiskirályoknak a visszaéléseivel, a TSZ-elnököktől kezdve a megyei tanácselnökig és mindenki. Hát mindenki tud a saját praxisában és a környezetében esetek tömegeit felsorolni, amikor egy munkavállaló - anélkül, hogy a reprivatizálásról szó lett volna, meg anélkül, hogy a tőkésen megjelentek volna - teljes gazdasági kiszolgáltatottságban létezett és nem tudta befolyásolni a viszonyait, mert mondjuk az adott faluban csak egy TSZ volt és nem volt hova mennie. Tehát ez egy annyira fájdalmasan hamis beállítás, hogy a gyár a munkásoké volt, a kizsákmányolás-kiszolgáltatottság nem létezett és most fogjuk ezeket bevezetni.

- (Hámori) Na most, hogy a külföldiekkel való visszaélésre is szót

(Vasárnapi Újság)

vesztegessünk. Hát először is a világtörténelemben még olyan ország nem volt, - most a normális.....-ra gondolok, most nem gyarmatokra - ahol normális esetben 10-05 % fölé ment volna a külföldi tőkének az érdeklődése. Attól félni, hogy Magyarország teljesen külföldi kézbe kerül, szerintem egy irreális dolog. Másodszor, ide nem is akarnak jönni a tőkések. Nem azért, mert mi ideológiailag ellenezzük, vagy nem ellenezzük ezt, vagy mi vitatkozunk erről idehaza, hanem egyszerűen, egy válságban lévő ország nagyon ritkán szokott vonzó befektetési terület lenni, ráadásul itt a válság nemcsak gazdasági, de politikai-társadalmi és ez még kevésbé teszi vonzóvá ezt a területet. Úgyhogy ezt én nem tartom közvetlenül reális veszélynek, de akkor is vissza.... tartanám ezt a fajta megfogalmazást, hogyha valóban nagy érdeklődés lenne a külföldiek részéről a magyarországi befektetések iránt, mert az itt dolgozó munkásnak nem az az igazi kérdés, hogy Stanti néni e a tulajdonos, Kádár János, vagy a párt, vagy X tőkés, akit Magyar Jánosnak hívnak, avagy pedig Grósz Lehelnek, - teljesen mindegy, nem ez a kérdés számomra, hanem az a kérdés, hogy itt az országban gyarapodik-e és az ő rövidtávú, tehát bérérdekhez kötött boldogulását, vagy hosszútávú, családi-jövőbeli boldogulását, az ország gazdagodását segíti-e. Ha a vagyon itt gyarapszik és ezt egy külföldi csinálja, egyúttal bekötve minket a világ gazdaság áramlatába, az európai és világ gazdasági fejlődésbe, akkor ez nem az ország kiárusítása. Ha a vagyont egyszerűen kiárusítják és az se itt, se máshol nem gyarapszik, az teljesen mindegy, hogy ezt külföldi csinálta, vagy egy magyar.

- (Szabó) Azért..... olyan szempontból a menet, hogy nem tudom hogy lehet elképzelni egy modern gazdaságot, amelyik nem nemzetköziesedett. Tehát ahol ahol a termelés nemzeti keretek között marad, mert itt minden differenciálás nélkül, általában lépnek fel a külföldi tőkék ellen. Mert ki jönne ide - kérdezem tisztelettel -, hogyha nem külföldi tőkés? Tehát valaki szerelemből, vagy jótékonyságból nyilvánvalóan nem fog itt befektetni; csak azért fog itt befektetni, mert "kizsákmányolni" akar; mert értéktöbbletet akar. Na most, két eset van. Vagy azt mondjuk, hogy nem! - szerintem ez fejlődésellenes, internacionalizmusellenes, mindenellenes. Azt nem mondhatja egy modern ország, hogy ő bezárkózik a nemzeti keretek közé. Ha pedig azt mondja, hogy nem zárkózik be, akkor sajnos elkerülhetetlen, mert jelenleg, akik mint potenciális befektetők jelentkeznek, - illetve nem jelent-

(Vasárnapi Újság)

keznek -, azok csak tőkés befektetők. Hát azt várjuk, hogy a vietnamiak fognak befektetni? És ha ők fektetnek be, ők is valamilyen értéktöbbletet ki akarnak vonni. Hát nyilván nem azért fektetnek be, hogy itt befaggyon a pénzük. Tehát ez egy egyszerűen egy gépromboló, vagy nem is tudom milyen retrográd, nagyon mélyen retrográd álláspont és elfogadnám még ezt is, hogyha egy alternatíva lenne. Hogy akkor hogy képzelik a, jó, nem akarunk gyarmatok lenni! Hát ki akar gyarmat lenni, de akkor mi az alternatíva? Ki fog ide befektetni? Hogyan nemzetköziesedik a tőke? Persze van erre válaszaink: majd a KGST országok nemzetköziesednek. Csak nincs az a technológia leírva, hogy ha eddig nem tudom hány évtizeden keresztül nem sikerült az internacionalizmus alapján egy működő integrációt létrehozni, a közeljövőben hogy fog ez sikerülni - Nagyon sokakat nem az zavar igazából, hogy itt hogyan tőkésednek a dolgok, a legfőbb problémát sokan abban látják, hogy éppen azok a rétegek mentik át hatalmukat, - politikai és gazdasági értelemben is - akik éppen hosszú időn keresztül hozzá nem értésről tettek tanubizonyosságot.

- (Hámori) Ez viszonylag természetes, mert egy egyeduralkodásra berendezkedett társadalomban természetes, hogy a monopóliumot gyakorló csoport, - éppen mert mindenkit kizárt - a legtöbb lehetőséggel rendelkezik arra, hogy annak ellenére, hogy megbukott, továbbra is hatalom maradjon, mert hiszen az összes hatalmi, társadalomszervezési, stb. apparátust a kezében tartja. És nincs kontroll, nincs versenytárs, vagy nagyon kis kontroll van; nagyon kevés versenytárs van. Na most, éppen ez a nagy kérdése a mi átmenetünknek egy korszerű és a világ fejlődéséhez illeszkedni tudó társadalom; demokratikus társadalom irányába, hogy miként fejlődnek ki azok a csoportok, akik egyúttal képesek kontrollálni a mindenkor hatalmon lévőköt; képes azokat, akik megbukottak eltávolítani a hatalomból és új elképzelések szerint, új emberekkel, újmódon hozzálátani a mindenkori társadalomnak az irányításához, vagy megszervezéséhez. Most erre nagyon nehéz érvényes választ adni, csak annyit lehet mondani, hogy nem érdemes megvárni azt, amíg a népharagsöpri el azokat, akik a modern Európában legalábbis, és a modern korban - és ez nagyon veszélyes dolog lenne -, akik állandóan csődbe vezetik a társadalmat. Legjobb, - egyébként ezt el kell ismerni, végülis a hatalom lévő elit maga kezdeményezte bizonyos értelemben - legjobb hogyha megteremti a feltételeit és lehetőségét ez a hatalmon lévő

(Vasárnapi Újság)

csoport annak, hogy akár ki is szorulhasson a hatalomból.

-

Kedves hallgatóink, ritkán kerül elénk ennyire határozott, világos, 12 percben összefogott kép hazánk közgazdasági jelenéről és perspektívájáról, mint ahogy most Szabó Katalin és Hámori Balázs elmondta Simkó Jánosnak.

Mint ahogy műsorunk előző órájában, - amikor BÖHM Vilmosról szóltunk, és BÖHM Istvánnal, a fiával beszélgettünk - említettem azt, hogy mennyire sokminden kiesett a magyar történelem személyéről, illetve furcsamódon értékelték; nem tudnak róla nemzedékek. Ház így vagyunk ám egy kicsit a magyar arisztokrácia képviselőivel is, vagy egyáltalán, a magyar arisztokráciával. Ez a roppant összetett társadalmi réteg egy egységes, negatív megítélésbe került közgondolkodásunkban, és ha mégis fel-felbukkant egy név, azt hiszem legtöbbször talán még azt sem tudják, hogy hogy kell helyesen írni a nevüket. Például mennyi gond van a Battyhány név leírásával, de hogyha valakitől megkérdeznénk azt, hogy úgy általában, hogy kell írni azt, hogy Dessewffy- valószínűleg nehezen jönnének rá arra, hogy két s, dupla-w, két-f és y és hogy mégis tudnának mondani egy Dessőwffyt, tlaán eszükbe jut, hiszen Nagybudapesten elég sok Dess wffy utca van, és van egyetlen egy, amely Dessewffy Arisztid nevét viseli.--- (Bemutatja a családot.) Király Edig révén sikerült megtudni, hogy hazánkba érkezett az utolsó gróf Dessewffy, egyenesen Brazíliából. Na most, ez a rendkívül kellemes megjelenésű és remek emlékezetű úr, - akit annak idején a baloldaliak "lakkcsizmás gróf"-nak, a jobboldaliak pedig "vörös gróf"-nak, volt a háború előtt a KIS ÚJSÁG tulajdonosa és főszerkesztője, a Kisgazda Pártnak volt ez a szócsöve és bizony, ha valaki leül a 80 esztendőes Dessewffy Gyulával beszélgetni, a magyar történelemnek a legizgalmasabb korszaka tárul elénk. Az arisztokrácia némely ágában igenis érdemes erre figyelmet fordítani, annál is inkább, mert majdnem mindenütt van egy szellemi ág. Hát hogyha fellapozzuk az életrajzi lexikont és keressük ezt a nevet, mindenütt ott találjuk azokat a neveket, akik lapokat indítottak, gazdasági egyesületeket szerveztek és annakidején, 1812-ben azt írta Kazinczy Derzsenyinek, hogy "tudod-e, hogy gróf Dessewffy József az én nevemet is elmondotta a magyar nyelv felől

(Vasárnapi újság)

teljes nyilvánossággal?" - mutatja azt, hogy mindigis ott voltak némely ág képviselői, amikor magyar szellemi életről volt szó, Dessewffy Gyulával hosszabb beszélgetéseket készített király Edit és e beszélgetések első része következik majd. De nehogy azt gondolják, hogy nem tudunk mindent, vagy esetleg figyelemzetnek valamire, kérem, Dessewffy Gyula volt az, aki a SZABAD EURÓPA RÁDIÓ magyarországi magyar adásainak első vezetője volt. Ugye, a SZABAD EURÓPA 49-ben alakult New Yorkban és 51 nyarán indította meg a rendszeres adást, először ugye a bogenhauseni városnegyedben lévő stúdióból, majd 52-től pedig az Englischen Gartenből, az akkori épületkomplexumból. - Mindezt azért volt érdemes elmondani, hogy tkp. mindenről mindent tudunk, csak legfeljebb mindenről másként tudunk. És most hallgassuk király Edit beszélgetéssorozatának első részét:

- "Ó, magyar Giron(?), milyen szomorú a sorsod. Konzervatív vagy a forradalmárnak, s forradalmár a konzervatívnak" - ez Dessewffy Gyula "Tanuvallomás" című kötetének mottója és azt hiszem, hogy ez az életére is illik ez a megállapítás.

- (Dessewffy) Saját életemben a jellemzését ebben a mondatban látom. Azt is jelenti, hogy megértettem koromat, a nép érdekében, a paraszt-ságban látván egy ország jövőjét és azt a réteget, amely át kell, hogy vegye egy nap az országának a teljes vezetését. Ezért a baloldalnak lakksizmás gróf voltam, a jobboldalnak vörös gróf voltam. Valószínű hogy ez legjobban megmutatja, hogy a Gironnak az embere voltam.

- Ön ugye azon főúri családok egyikéhez tartozik, amelyik kapcsolatban állt szinte az összes arisztokrata családdal. Egy ilyen háttér mellett hogyan barátkozik meg valaki a néppel, a paraszti gondolattal, a parasztok felemelkedésének gondolatával?

- Én nagyon örülök, hogy alkalmat ad, hogy erre választ tudjak adni. Nem voltam én az egyedül, talán én fiatalabb, hevesebb voltam, de a Teleki Pálnak mélységesen ugyanez volt a meggyőződése. A magyar parasztság nagyon közel állt a földhöz, az arisztokráciának nagyon sok salakja volt, de a jórésze ugyanazzal az érzéssel volt kapcsolatban: a földedél. Istenhittben, a Tízparancsolat irányításában ugyanazokat az értékeket képviselte, de én ezt az apámtól, nagyapámtól, az anyámtól, mindenkitől, gyerekkoromtól fogva hallottam; hogy a születés kötelezi! ---A család felvilágosodó gondolkodásáról beszél a riportalany a

(Vasárnapi Újság)

későbbiekben, majd arról, hogy az arisztokrácia egy része nem így gondolkodott, de kiváló hazafiak kerültek ki közülük. --- Történelmi visszapillantást nyújt egy-két híres arisztokrata család tevékenységéről. --- Ő maga demokrata volt, így nevelte a család. --- Az adás elromlik, - szalagon lehallgatható: TAPE: B-42376.)

A beszélgetés további részei, a politikai tartalmúak, a következő műsorunkban kerülnek lejátszásra.

POSTABONTÁS

8,05 h

"Szeged, 1989 aug.18-a.

Győri Béla felelős szerkesztőnek, Magyar Rádió VASÁRNAPI ÚJSÁG.

Tisztelt szerkesztő úr.

Már lassan egy hónapja folyik a vita a barguzinban feltárt és Petőfi-nek vélt csontvázal kapcsolatban. A magam részéről teljes mértékben egyetértek Fekete Sándor fenntartásaival és az a véleményem, hogy a kérdés eldöntése nagyon alapos vizsgálatot igényel. Ami a bizonyítékokat illeti, eddig csak Kiszeli István véleményét hallottuk, a külföldi szakemberek véleményéről pontos információkról nincs tudomásom.---(A levélíró sajnálja, hogy az ellentmondásokkal terhelik a közönséget, majd latolgatja az eshetőségeket, mint antropológus. Szerinte nem meggyőzőek az eddigi leletvizsgálatok.---Részletezi ellenérveit.---

Tisztelettel:

Dr.Farkas Gyula

tanszékvezető egyetemi tanár, a biológiai tudományok doktora.

"Tisztelt főszerkesztő úr!

Rendszeres hallgatói vagyunk a VÚ-nak. Másfél hétig vajúdtam, hogy a főügyész helyettessel készült riportot, szó, illetve levél nélkül hagyjam-e. Tisztelettel kérem önöket, ne fogadják el, amit mondok: a rendőrségi fogda, a személyzet, az ügyészek által gondolko-

(Vasárnapi Újság)

kodás nélkül kiadott előzetes letartóztatás olyan alaposan összehangolt törvénysértéseket takar, amelyekre csak nálunk találunk példákat. Dr. NYÍRI azt mondta; orvosi vizsgálat nélkül nincs "előzetes". Ez egyszerűen nem igaz! Sőt, az ellenkezője az igaz. Erre álljon itt az én esetem, ami nem a legkirívóbb. 1988 október 20-án, délután fél 4-kor a vállalat személyzetise és megbízott igazgató aggodalmára utalva, őrizetbe vettek, majd másnap Győrbe szállítva, a megyei ügyész határozatával letartóztattak. Feleségem 21-én kora reggel behozta a gyógyszereimet, - 11-féle; 62 évesen állandó orvosi felügyelet alatt állok, szív, magas vérnyomás, gyomorfekély -, nemhogy orvos nem vizsgált meg, hanem a gyógyszert sem kaptam meg. Feleségemmel közölték a Tolnaiban; "érdekes, itt mindenki mindjárt beteg lesz". Feleségem, fiam és a kezelő kórház határozott fellépése alapján és után, körülbelül nyolc nappal később vizsgáltak meg és a győri fogdai börtön-főorvos határozott fellépése alapján azonnal a tököli rabkórházba vittek. A nyomozók és a fogdai rendőrök ezt sem akarták, sőt, a gyógyszerem adagolásában a fogdai főtörzs és törzs, - a nevüket nem tudom, de az arcukat nem felejttem el - önkényesen beleszóltak azzal, hogy ennyi vitamin nem jár nekem, és ha nem tetszik, semmit sem kapok. Egy hónapig, 33 napig voltam letartóztatva, ez alatt ki nem hallgattak, de a következő helyeken voltam - állítólag eltévesztve - azzal, hogy elítélt vagyok: Tolnai Lajos utca, győri megyei rendőrségi fogda, tököli kórház, Gyűjtőfogház, győri börtön, budapesti Markó utcai börtön, betegszoba. Az ügyvédemmel csak a markó utcában tudtam találkozni, a 29-ik napon, pedig ő többször és többhelyen próbálkozott, de letagadtak mindenütt. A budapesti ügyész hallgatott ki és helyezett szabadlábra azzal, hogy "ehhez nem adta volna a nevét". Hát, így néz ki a főügyész-helyettes által mondott, illetve citált rendelet, vagy történet a valóságban. Felháborító ez a tájékozatlanság, vagy a tudatos elferdítése a rendőrségi önkénynek. Ez esetben nem az a lényeges és fontos, hogy miért is tartóztattak le, mert mégha jogos is lett volna, akkor sem lehet így eljárni; így kezelni egy embert a rendőrségi fogdában. A fogdában ki van írva, hogy "az előzetes saját ruháját viselheti". Nekem mégis egy túlméretezett, fekete posztót kellett hordanom, amiben csak úgy tudtam járni, hogy a kezemmel összefogtam a nadrágot, mert különben leesett volna. Az állapotomra az volt a jellemző, hogy a börtönfőorvos

(Vasárnapi újság)

könnyörgött nekem, hogy egyezzem bele a kórházbavitelbe, mert ő nem vállal felelősséget értem, és ezt a nyomozati osztály vezetőjével is közölte. Hát igen, ez az "előzetes" orvosi vizsgálat, amiről NYÍRI úr beszélt, pedig a felügyeletet az ügyesség gyakorolja a rendőri előzeteseken. Győrben is jött egyszer egy ügyész és megkérdezte az ajtóban állva, hogy van-e közölnivalóm? Amikor említettem a gyógyszer hiányát és hogy nem vagyok jól, válassza az volt: "ez nem tartozik rám" és ment tovább. Pedig mindez 8-9 hónapja történt, nem az igazi törvénytelenségek idején. A tököli kórházból történő elszállításkor és később többször közölte ordítva, gúnnyosan az őrmester úr: "Doktor úr, maga itt kussi FELEjtse el, hogy ki, itt csak rendszáma van; a 6581, és így beszéljen!" Amikor az ügyvédem akart velem beszélni, közölték vele, hogy itt nincs semmiféle Dr.XY., pedig még ki sem hallgattak, nem hogy el sem ítélték. Ez a törvényesség? Így kell kezelni egy valamivel gyanúsított állampolgárt? Még sokmindent el tudnék mesélni, de mivel z ügyem még mindig a rendőrség kezében van lezáratlanul, nem teszem, mert félek - és erre megtanítottak a 33 nap alatt!

Név és cím, aláírás."

És most a harmadik levél:

"Nyilatkozat.

A Bajcsy-Zsilinszky Endre Baráti Társaság környezetvédő csoportja felhaborodással értesült A HÉT műsorából és a VASÁRNAPI ÚJSÁG-ból természeti környezetünk egy újabb darabjának elpsztitásáról. Elképesztő, hogy a magyarosi építkezések leállítása után, még mindig vannak felelős döntéshozók, akik aláírásukkal jóváhagyták és lehetővé tették a Gödön történeteket. Vagy ha mégsem, akkor nem értjük, hogy honnan vették a bátorságot honvédségünk gépesített alakulatai ehhez a természetromboló demonstrációhoz. - MAGYAR NEMZET 1989 aug.1." - Tudni akarjuk, hogy kik a felelősök a gödi Kisduna-ág tová alakításáért; ki tervezte és ki engedélyezte? Ki adott engedélyt több száz fa kivágására? Ha netán minden a szabályok szerint történt, akkor fölül kell vizsgálni a szabályokat. Egyáltalán, kié a gödi Kisduna-ág? Hogyan válhatunk mi, az ország lakosai természeti kincseink igazi gazdáivá? A gödi beavatkozást haladéktalanul függessszék föl! Javasoljuk, hogy

(Vasárnapi Újság)

horgásztó pártolói nyilvánosan tárgyalják meg az ügyet a helyi lakossággal. Szerintünk az eredeti állaptoot kell helyreállítani.

Budapest, 1989.augusztus 21-e.

A Bajcsy-Zsilinszky Endre B.T.

környezetvédő csoportja.

Pászka Csaba, Lovas Péter(?) "

Híreink:

Prágában a Charta-77 ellenzéki mozgalom közleményben mondott köszönetet mindazoknak, akik részt vettek a hétfői Vencel téri megmozdulásokban. A polgárjogi szervezet ugyanakkor tiltakozott az ellen, hogy a tüntetésen százakat vettek őrizetbe. - Prágában egyébként letartóztatásba helyezték az eddig csak vizsgálati fogságban tartott két magyart és kedden bíróság elé állítják őket. KERÉNYI György és DEUTSCH Tamás ideiglenes szabadlábra helyezését kérte a magyar konzul, hangsúlyozva, hogy ő gondoskodik megjelenésükről a többi tárgyaláson. A prágai hatóságok jelezték, hogy a konzul kérésére csak holnap adnak választ.

Magyarország a területén lévő NDK állampolgárok ügyének megoldásának a humanitárius lépésekért száll síkra, - mondta HORN Gyula külügyminiszter a ZDF nyugatnémet TV-társaságnak adott nyilatkozatában.---(Ism.

Varsóban a KB vezetője kijelentette, hogy Moszkvának nincs miért aggódnia a lengyelországi változásokkal kapcsolatban. Vlagyimir Pjusztov(?) mindezt azok után mondta, hogy megbeszélést folytatott T.Mazowieckivel, az új lengyel miniszterelnökkel. Pjusztov egyben sok sikert kívánt az új kormányának. A KGB vezetője a Jaruzelski államfővel és Kiszczak ügyvezető belügyminiszterrel folytatott eszmecserejéről ugyancsak elégedetten nyilatkozott.

A moszkvai Pravda bírátla a független és nem hivatalosan kiadott szovjet újságokat, valamint azok munkatársait. A Pravda kommentárja szerint a szamizdatkiadványok rendszeresen és durván támadják a pártot és még Lenint is gyalázzák. Az írás szerzője külön is bírálta egy független szibériai(?) hírügynökség két újságíróját, valamint a

(Vasárnapi Újság)

Demokratikus Únió nevű ellenzéki szervezet és egy anarchista csoport illegális lapjait.

Kínában a legfelsőbb vezetésnek azok a családtagjai, akik az üzleti életben dolgoztak, lemondtak állásukról. Megfigyelők a bejelentést a júniusi tömegtüntetések protekció- és korrupcióellenes követeléseivel hozzák összefüggésbe. A megmozdulások résztvevői azért is bírálják a legfelsőbb vezetőket, mert családtagjaiknak az üzleti életben juttattak jólfizető állásokat. A kínai kommunista párt Központi Bizottságának rendelete értelmében most mintegy 20 vezető politikus feleségének és gyermekének kellett megválnia az üzleti életben betöltött állásától.

Időjárásjelentés:---

Ha elénk kerül, vagy valahol hírt kapunk T Ó K É S László református lelkipásztorról ERdélyből, Temesvárról, mindannyiunkban aggodalom és tiszteletet kel. A VÚ valami különleges, regénybe illő módon talált kapcsolatot TÓKÉS Lászlóval. Király Edit kolleganőnk üzenetet küldött, méghozzá úgy, hogy valakinek elmondta, hogy milyen kérdésekre szeretné, ha TÓKÉS László válaszolna, - ez már önmagában véve egy bizar szituáció, és TÓKÉS László magnetofonra mondta a válaszait,.....(érthetetlen). Ennek, a tulajdonképpen egyoldalú beszélgetésnek az első hosszabb részletét hallják most. És hogy mik voltak a kérdések, ezzel indul a most következő, sajátosan különös és megrázó vallomás:

"TÓKÉS László lelkipásztornak, TEemesvárra.

Tiszteletes Úr. - Ha kérdéseinkre még tud válaszolni, akkor milyen körülmények között tesz ezt? Tudja-e, hogy hol van a lehallgatókészülék és honnan figyelik a látogatóit? Ön prben van saját egyházával is. Véleménye szerint a hivatalos egyház engedményei az állam iránt mikor és meddig szolgálhatják; és valójában szolgálják-e a magyarság és a hívők megmaradását? Gyülekezetének tagjai, dacolva állammal és egyházzal, kiálltak Ön mellett, de azt is jól tudja, hogy keresztet vetve mennek be a templomba a besúgók is. A krisztusi szeretet, az emberi önvédelmi reflex és az elkötelezettek indulata gondolkodásában és lelkében együtt van jelen? A keresztény magyarság erdélyi szimbóluma

(Vasárnapi Újság)

MÁRTON Áron püspök. A II-ik világháború előtt a katolikus, református, unitárius és görögkatolikus felekezeteket egyesítette a magyarságuk. Az utóbbi években nem hallunk még ökumenikus együttműködésről sem. Tiszteletes Úr! Saját sorsának mi a mérlege? Kikezdhethi a félelem a hitet? Vajon mikor válaszolhat legközelebb kérdéseinkre? Nem reformátusként, de emberségben és tisztességben hívőként köszönti a Vasárnapi Újság szerkesztőse nevében Király Edit."

- (TÖKÉS) Tudja-e hol van a környezetében lehallgatókészülék? - Kérdése zavarbaejtő. Sokat beszélnék erről és mégis, alig valamit tudunk róla. Egyébként a legelképesztőbb eseteket mesélik az emberek, hogy hol, mikor, kinél tlaáltak lehallgatókészüléket; vagy értek tetten lehallgatókészüléket szerelő, gyanútlan ügynököket, csendes magánlakások, vagy műtermek rejtekén, s nem egy esetben valóban hiteles ez, de valójában láthatatlan ellenséggel állunk szemben, hiszen a módszernek éppen ez a természete: észrevétlenül jelen lenni környezetünkben; megbénítani a kommunikációt, illetve adatokat szolgáltatni az emberek legbensőbb gondolatairól; kiszolgáltatni őket a legintimebb szférába is betolakodó hatalomnak. Azt kérdi, hol van lehallgatókészülők környezetünkben? Midenütt! Ha egy sem volna, mégis mindenütt jelen van, mert a minden oldalról korlátozott, megnyomorított tudatban létezik. A lehallgatás pszichózia az igazi lehallgatókészülék, mely megteszi a hatását, még mielőtt egyáltalán regisztrálhatnák szavainkat. A lehallgatókészülék pszichózia, annak a tudata, hogy a szó nem száll el nyomtalanul, a kimondott szó felelőssége helyett még a kötetlen beszédhez, akár elejtett szóhoz is tapad; büntudat tapad és ez az a pszichózis, amely megnyomorítja az emberi beszédet és mindennapi megnyilvánulásokat. Bizonyos, hogy vannak lehallgatókészülékek, - ezt tudjuk közvetett és közvetlen tapasztalatból is, legfőképpen lehallgatott szavaink következményeiből. De ennél sokkal jelentősebb a lehallgatókészülékektől való, mesterségesen és tudatosan keltett félelem, mely olyan tartós hatást gyakorol áldozataira, hogy még a külföldre szabadult honfitársaink is jóideig suttogóra fogják a szót és a nyílt utcán is óvakodva néznek körül, hogy ki hallja, vagy figyelni őket. A megfigyeltség, a lehallgatás tudata így vezet aztán a hatalom divilizálódásához, tudni illik ahhoz a tudathoz, hogy a hatalom mindent

(Vasárnapi Újság)

tud, mindenható, mindent lát, nem lehet elbújni előle és így teljesen ki vagyunk szolgáltatva neki. Egyébként beszédes adalékul nem árt elmondani, hogy ez az interjú a pincében készül, nem mintha nem vállalnám véleményemet, hanem hogy semmi esetre se veszélyeztessük az akció sikerét. Én élvezem híveim megbecsülését és védelmét, de tudja azt is, hogy a besúgó is keresztet vetve lép be a templomba. Hogyan tudja ezt magában feldolgozni? Ezekkel együttélni? Sajnos nemcsak a templomban kell számolnom szolgálattos fülekkel, hanem a lelkeszi hivatal és otthonom sem mentes a beépülő elemektől, ezt azonban az idők folyamán - Isten bocsássa meg - sikerült megszokni és elkönyvelni. Az igazol bízalom károsodása nélkül lehetetlen kiszűrni a kétes személyeket, márpedig a bizalomra mindenáron szükségünk van. A besúgók úgy vannak jelen életünkben, mint a lehallgatókészülékek; jelenlétük tudata félelmet és bizalmatlanságot kelt, ígyhát együtt kell élnünk velük, s ellenükben is óvnunk kell a túléléshez szükséges maradék bizalmat. Én viszonylag előnyös helyzetben vagyok a besúgókkal szemben, mert már hosszú ideje igyekszem nyíltan, vagy éppen nyilvánosan kimondani, amit gondolok. Mondhatni, nincs is titkolnivalóm. Ezért aztán meggyűlik a bajuk velem, mert hamis alapfeltevésből kiindulva, azt hiszik, hogy nyíltságommal valamit leplezni akarok, s gyanakvásból táplálkozó képzelődésük félrevezeti őket. Ez is mutatja, hogy a besúgás és a bizalmatlanság leghatékonyabb ellenszere az őszinteség. Mint ahogy a sötétséget egyedül a világoosság oszlatja szét. Mivel gyenge emberek és nem sokat tudtak ártani nekem, inkább szánom, mintsem hogy gyűlölném a besúgókat. A krisztusi tanítás szellemében igyekszem jóval meggyőzni a gonoszt, mégha ez naivitásnak tűnne is olykor. Viszont féltem a besúgóktól a kiszolgáltatott, a manipulálta, saját bizalmatlanságuk által fogvartartott embereknek, akiknek tehetetlen haragját én is osztom amazokkal szemben. Az erdélyi magyarság legutóbbi évtizedeinek legkimagaslóbb számunkra MÁRTON Áron püspök. Ő a két világháború között egyaránt kiállt katolikus híveiért és a zsidó protestánsok bizalmát egyaránt élvezte. Jelenleg, halála óta, az erdélyi ökumenének még hírét sem halljuk. Van igazság abban, amit mond, hogy tudniillik az utóbbi időben az erdélyi ökumenének jóformán még a hírét se hallják. Pedig tudniuk kellene róla, csak éppen más értelemben. Az ökumenizmusról a két világháború között nem sokat beszéltek, de valódi értelmében-szellemében mégis inkább létezett^{mint}/manapság, amikor jelszavaitól visszhangzik

(Vasárnapi Újság)

a világ és a romániai egyházi élet is. Noha a katolikus egyház egészen a közelmúltig komoly fenntartásokkal viseltetett a protestáns indítatású ökumenikus mozgalom iránt, megítélésem szerint MÁRTON Áron katolikus főpapi mivoltában megelőzte korát és sokkal érzékenyebben, krisztusiban, - ha tetszik - emberiben tudott viszonyulni a keresztyén és általában, az emberi, nemzeti egység kérdéseire, mint katolikus kortársai. Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy ebben nem volt egyedül, hiszen olyan más felekezeti egyházi személyiségek karolták fel, vagy éppen kezdeményezték vele együtt a vallási és nemzeti közeledést, mint például VÁSÁRHELYI János erdélyi református püspök, akinek e téren szerzett érdemei eléggé elhomályosultak halála óta. A 40-es évek végén érvényesülő elvi ökumené gyökerei - véleményem szerint - mélyebbre nyúlnak a tulajdonképpeni, alig 100 éves múltra visszatekintő ökumenikus mozgalomnál, és magukon hordozzák a hagyományos erdélyi nemzeti és felekezeti jóviszony jegyeit. Úgy gondolom nem tévedek, ha azt mondom, hogy a hazai ökumené kezdeti szakaszában a sajátos erdélyi szellemség, a másság iránti tolerancia érvényesült döntő módon. De ezzel szemben szóljunk arról is, amiről - úgymond - az utóbbi időben keveset hallottak; a jelenkori romániai, erdélyi ökumenéről. Sajnos nem sok jót mondhatunk róla. Látásom szerint MÁRTON Áron utódai viszonylag távoldartják magukat a hivatalos hazai ökumenikus mozgalomtól, ezért amit mondhatok, legfőképpen saját egyházi, református vonatkozású tapasztalataimon alapul. Az ökumenizmus a 60-as évek óta hivatalos egyházi ideológiává degradálódott, melynek nem sok köze van a krisztusi egységeszméhez, annál több viszont az állami ideológiához. Kigondolói és a benne aktívan részt vevő hivatalos egyházi személyek mesterségesen igyekeznek egy karámban, illetve kordában tartani az egyházakat; valahogyan abban a szellemben, amiképpen kijelentik, hogy "Romániában nem létezik nemzetiségi kérdés, nincsenek társadalmi ellentétek, mindeki, minden nemzetiség, társadalmi réteg, csoport, szervezet és intézmény - így az egyházak is - egységesen felsorakoznak a megbonthatatlan állami egység oldalán." Az ökumené ilyenformán a homogenizálás programjának szerves részét képezi és az "egység a sokféleségben" elvét akképpen érvényesíti, hogy az egységet hamisan túlhangsúlyozza, a sokféleséget pedig enyhén szólva elmosza. Ennek szellemében a valós problémákat elhallgattató látszategység kimunkálásában merül ki az ökumené,

(Vasárnapi Újság)

protokolláris fogadásokban és az egység látványos demonstrációjában - például békegyűlések, ökumenikus értekezletek -, ami természetesen nem zárja ki a nem intézményes, helyi ökumené, a felekezetek és nemzetiségek közötti jóviszony ritkuló ugyan, de spontán megnyilvánulásait és a valóban őszinte, egyedi egyházi kapcsolatokat. A hivatalos ökumenizmus, hasonlóan hamis és káros külföldi viszonylatban is, amennyiben kihasználva a nemzetközi egységmozgalom képviselőinek a már-már vétkes jóhiszeműségét és tájékozatlanságát, módszeresen félrevezette őket a hazai valóságot illetően legitim támaszt, anyagi és erkölcsi támogatást szerzett szervezeteinktől, az opportunisták és megalkuvó romániai egyházi vezetők, sőt, az egész ateista egyházpolitika számára. Évtizedek óta az üres protokollarizmus uralja nemzetközi ökumenikus kapcsolatainkat és a selvius(?) klérus saját egyházaik népétől és a közpapságtól elszakadva, azok rovására, saját pozíciói erősítésére kamatoztatja kiterjedt külföldi kapcsolatait. Ezt kiemelve, természetesen nem tagadhatjuk, hogy az ökumenikus kapcsolatok - mintegy másodlagosan - az eredeti intenciókat meghaladva, jó gyümölcsöket is teremtek egyházaik számára.

-

TÖKÉS László üzenetének további részét a következő műsorunkban közöljük, és az egész üzenet ezzel fejeződik be:

- (TÖKÉS) Kedves Edit, a leírt kérdésekre válaszoltam. Elnézést kérek a hosszadalmasságért és azért, hogy nem elég életszerű talán a beszédem, de nagyon hiányzott a személyes beszélgetőpartner, - vagyis a riporter. Remélem, hogy valamikor arra is sor kerülhet, hogy személyesen elbeszélgezzünk. Az akadozás oka a fáradtság. (Nagyon megtört hangon beszél TÖKÉS) Jó éjszakát kívánok, remélem, hogy jó kézbe jut a szalag. Viszontlátásra, köszet mindenért!

Isten óvja TÖKÉS Lászlót! - Kedves hallgatóink, már csak egy percünk van. A levelekkel kapcsolatban hadd mondjam el, sokan érdeklődnek, hogy a végtisztesség, - tehát a Nagy Imre és mártírtársainak temetéséről szóló kazetta, "A Hősök tere és a 301-es parcella" hol kapható. - A könyvesboltokban, illetve a MR és MTV közönségszolgálatánál.---(Cím.) - A VASÁRNAPI ÚJSÁG válogatott írásai ugyancsak rövidesen megjelenik, az ÚJ IDŐ kiadásában. ---

PETŐFI-adó

HÍREK

11,00 h

Egyre kevésbé valószínű, hogy már szeptemberben egységesítik Magyarországon a BC- és a valutaszámlákat. BÉKESI László pénzügyminiszter a jövő héten tart sajtóértekezletet az ügyről. A VASÁRNAPI HÍREK a Nemzeti Banknál és az IBUSZ-nál nézett utána az ügynek, ahol elmondták, hogy az eredeti dátum, vagyis szeptember elseje, először 4-ére, majd 18-ára módosult, bár az IBUSZ szerint igazán csak január elsejére készülneek föl a különböző lakossági valutaszámlák egységesítésére. Egyelőre senki sem tudja, hogy a jövőben ki mehet a diplomatábolttba, ki a valutaüzletbe; lehet-e, vagy sem az igazolás nélküli külföldi pénzből lakást, vagy autót vásárolni.

Angolában az Unita nevű fegyveres ellenzéki mozgalom beleegyezett abba hogy felfüggeszti akcióit a kormánycsapatokkal szemben és ezentúl csak önvédelmi hadműveleteket folytat. Immár 1-2 hónapja javul a belső helyzet a polgárháború sújtotta Angolában. Ez annak köszönhető, hogy Angolában a csapatokat állomásoztató Kuba, továbbá az Unita mozgalmat támogató Dél-Afrika hajlandó visszafogni magát és az Egy.Államok közvetítésével mindkét külföldi állam beleegyezne a békés rendezésbe.

New Yorkban letartóztattak egy házaspárt azzal a gyanúval, hogy a columbiai kábítószermaffia 500(?) millió dollárját legális üzletbe fekteti. Házkutatást tartottak a házaspár villájában és a nyomozótiszt elmondta, hogy a háznak nem volt olyan eldugott része, ahol ne találtak volna óriási mennyiségű készpénz. A lakás - úgymond - dollár.... Feltehető, hogy a letartóztatottak legalább 350-millió dollárt változtattak törvényes tőkévé a columbiai kábítószerkereskedők megbízásából.

Amerikai kutatók megerősítették, hogy laboratóriumi körülmények között sikerült megsemmisíteni az AIDS-vírust algákból kivont hatóanyag segítségével. Az új készítmény hatóanyagait néhány Csendes óceáni szigetecsoport közelében található, kékeszöld algákból vonják ki. A minap ráadásul egy olyan uborkafajtában is találtak az AIDS..... szükséges alapanyagot, amely Kínában teremt. Az AIDS elleni küzdelemben néhány hónappal ezelőtt már óriási jelentőségre tett szert az ... nevű készítmény, amely lassítja a betegség kialakulását.

KOSSUTH - adó

HÍREK

10,00 h

Egyre kevésbé valószínű, hogy már szeptemberben egységesítik Magyarországon a BC- és a valutaszámlákat.---(Ism.)

Szegedre várják a jövő hét végén az erdélyi menekültek vezető képviselőit, - írja a VASÁRNAPI HÍREK mai száma. Az Erdélyi Kör, a főszerző szerint a jelenlegi belpolitikai élet forrongása teszi különösen időszerűvé a tanácskozást, amelyen egyebek között az erdélyiek érdekvédelméről lenne szó. A szombat-vasárnapra tervezett rendezvényen beszédt mond SZÜRÖS Mátyás, a Parlament elnöke is.

Tovább éleződik a vita a lengyel katolikus egyház és az amerikai zsidó csoportok vallási közössége között. Glemp lengyel bíboros igen keményen bírálta azokat a zsidókat, akik egyre erőteljesebben követelik a kolostor eltávolítását az egykori auschwitzzi haláltábor területéről. Glemp bíboros szerint lengellelles érzelmek vezetnek a radikális zsidó szervezeteket. Tény, hogy két évvel ezelőtt katolikusok és zsidók megállapodtak abban, hogy kiköltöztetik az apácákat a volt koncentrációs tábor környékéről és lebontják a csaknem 10 méteres keresztet is. Azok, akik ezt követelik, arra hivatkoznak, hogy a koncentrációs táborban egyebek között a kereszténység felsőbbrendűsége nevében gyilkoltak meg kétfélmillió zsidót.

Angolában az Unita nevű fegyveres ellenzéki mozgalom beleegyezett abba, hogy felfüggeszti akcióit a kormánycsapatokkal szemben.---(Ism.)

A nicaraguai ellenzék a piacgazdaság helyreállítását tűzte ki célul hatalomrajutása esetére. Most hozta nyilvánosságra programját a 12 pártból álló ellenzéki szövetség, amely csak néhány hónapja fejteti ki szabadabban tevékenységét, miután a sandinista kormány ígéretet tett demokratikus választások kiírására. A nicaraguai ellenzék egyebek között azt akarja, hogy adják vissza régi tulajdonosaiknak a kisajátított földeket, vagy mindenképpen kártalanítsák őket. Nicaraguában februárban tartanák meg a választásokat.

Laboratóriumi körülmények között sikerül AIDS-vírust megsemmisíteni

(hírek, 10,00 h)

amerikai kutatóknak,---(Ism.)

Vasúti baleset történt Polgárdi állomás környékén. A Budapestről Székesfehérvárra, illetve Tapolcára tartó személyvonat tegnap 23 óra 30 perckor belerohant egy tehervonatba. A személyvonat vezetője életét vesztette, egy utas súlyos, négy másik pedig könnyebb sérülést szenvedett. Egyelőre nem tudni, hogy mi okozta a balesetet.

Időjárásjelentés: ---

- 000 - 0 - 000 -

PETŐFI-adó

HÍREK

11,00 h

Tovább éleződik a vita a lengyel katolikus egyház és az amerikai zsidó csoportok vallási közössége között.---(Ism.)

A moszkvai Pravda bírálta a független és nem hivatalosan kiadott újságokat, valamint azok munkatársait.---(Ism.)

Angolában az Unita nevű ellenzéki fegyveres mozgalom beleegyezett abba, hogy felfüggesztési harcait a kormánycsapatokkal szemben.--(Ism.)

- 000 - 0 - 000 -

KOSSUTH - adó

GONDOLAT - JEL

11,00

Tartalomjegyzék:

- Oroszországban WC-k nincsenek. - Öngyilkos lett-e Jeszenyin 1225-ben avagy az oroszellenes erők meggyilkolták?
- A.Lincoln már-már több volt, mint ember. - Amerikai vezérkultusz és az európai kultúra felfalatása.
- Ehhez csak üresség és felületesség szükségeltetik. W.Wenders hazamenekült Európába.
- Hazamenekül-e a nyugati magyar irodalom? Nem zavarja-e majd a jóléti társadalmakba szakadt, volt honfitársakat, hogy itthon ugyan olvasók vannak, WC-k azonban nincsenek?

(--Az adás szalagon. TAPE: B 01364.---)

- 000 - 0 - 000 -

KOSSUTH _ adó

DÉLI KRÓNKA

12,00 h

A mikrofonnál: Zentai Péter.

Tartalomjegyzék: ---

Időjárásjelentés: ---

Varsói tudósítónk, Nemes Gábor az első külföldi, akinek kinevezése után interjút adott T.Mazowiecki, az új lengyel miniszterelnök. Hallgassuk:

- (Lengyel beszéd) Úgy vélem, a legfontosabb kérdés, amit ma az emberek Lengyelországban feltesznek, éppen az, hogy egyáltalán van-e esélyük; javulhat-e a helyzetük? El tudunk-e rugaszkodni a gazdasági válság

(DK)

mélypontjától? Persze nem azonnal, hiszen a gazdaságban nincsenek csodák, de azért el kell rugaszkodnunk, mert olyan állapotba jutottunk, amikor már nem előre mentünk, hanem kezdett minden szétessen, sőt, szét is esett. Emellett úgy gondolom, mindenképpen fejlődés, haladás lesz a demokrácia, a jogállamiság felé Lengyelországban, de ami a gazdaságot illeti, ön már látja a fényt az alagút végén? Vagy esetleg eelőre egy kicsit még rosszabbat? Én csak azt látom, mi szükséges. Azt hiszem arról már mindent elmondtunk, hogy milyen rossz a helyzet, de arról nem beszélünk eleget, hogy milyen nehéz lesz ebből kilábalni. Ezért egy dolog miatt aggódom; nem tudom, az emberek megértik-e, hogy időre van szükség? Hiszen viszont abban, - és ez önmagában is nagyon fontos tényező - hogy az emberek megérik, itt most megváltozott valamí, és azért a lengyelek szeretik, ha megmondják nekik az igazat. - És nem fél attól, hogy épp a saját táborával, a Szolidaritás tömegeivel gyűlik meg a baja, hiszen ők öntől nem igazat, hanem körülményeik javulását várják?

- Arra számítok, hogy nem lesznek alapvető gondjaink, de valamilyen gond persze mindig lesz. Végülis érthető, hogy a Szolidaritás, mint szakszervezet, mindig más szemszögből látja a dolgokat, mint egy kormány, és megpróbálja korrigálni a kormány álláspontját, még akkor is, ha ez a Szolidaritás kormánya. A lényeg, hogy ezek a különböző álláspontok kifejeződhessenek, artikulálódjanak. Lehetnek különbségek, de persze nem alapvetőek, áthidalhatatlanok. Legalábbis arra számítok, hogy így lesz, de hát végül minden kormányfőnek fel kell egyszer lépnie a sztrájkokkal szemben. Igen tudja, mikor ma hajnalban elmentem innen a Minisztertanácsból, akkor a sztrájkbizottsággal tárgyaltam, éppen arról a roppant veszélyes vasutasztrájkról, amely megbénította a gazdaságot, és látja, végül a sztrájkbizottság felfüggesztette a sztrájkot.

-

Ez volt Lengyelország első nem kommunista miniszterelnöke. T.Mazowiecki egyébként hosszabb beszélgetést folytatott Nemes Gáborral. Az interjút a televízió HÉT című műsorában nézhetik meg, ma este. - A témához kapcsolódik a következő hír:

(DK)

A lengyelroszági fejleményekről, a lengyel nép anyagi támogatásáról is tanácskozott telefonon az amerikai és a francia elnök. Megállapodtak abban, hogy továbbra is érdemes segíteni Lengyelroszágot, ugyanakkor a segítségnyújtást össze kell hangolni. A Bush-Mitterrand telefonbeszélgetésben Libanon is szóba került. A jelek szerint Washington támogatólag tudomásul veszi, hogy a franciák flottaegységeket vonnak össze a libanoni partok közelében.

Az NSZK követség Budapesten azt kéri a távozni akaró keletnémetektől, hogy az osztrák határon mindig engedelmeskedjenek a magyar határőrök flszólításának, - egyebek között erről értesült bonni tudósítónk, Bernát György:

- A magyar komrány arra számít, hogy az országban tartózkodó NDK-sok közül minden tizedik akar az NSZK-ba távozni, azaz a 200-ezerből 20-ezer nem térne vissza szülőföldjére. A Welt am Sonntag című mai lap értesülése szerint erről is beszélt NÉMETH Miklós miniszterelnök H.Kohl kancellárnak pénteki, bonni villámlátogatásán. Az újság megírja azt is, hogy a magyar kormányfő kifejtette; az országot elhagyó NDK-sokkal kapcsolatos politikánk következtében nehézségekkel kell sázmolni a Berlinhez és a Moszkvához fűződő viszonyban, ezért - legalábbis a következő hetekben - kénytelenek vagyunk szigorítani a nyugati határ ellenőrzését, ugyanakkor viszont arra is számítani kell, hogy sok NDK-s elrejtőzik és egy későbbi időpontban próbál majd átjutni Ausztriába. A Welt am Sonntag meg nem nevezett forrásból úgy tudja, hogy NÉMETH Miklós jelezte: Magyarország lehetőségei szerint a továbbiakban is humanitárius segítséget nyújt az NDK polgárainak, a Szövetségi Köztársaság pedig úgy viszonzza ezt a segítőkészséget, hogy gazdasági téren támogatja a magyar reformvonalat. Mindezzel kapcsolatban egyébként a mai hírekben az NSZK-ban vezető helyen idézik HORN Gyula külügyminiszter egy tegnapi interjúját, illetve ezt a részletét: "A magyar komrány nem tud garanciát adni az NDK-nak arra, hogy hazaküldi polgárait, ugyanakkor viszont nem nyithatja meg határait és nem fogadhat el olyan nyugatnémet útlevelet, amelyben nincs bent a magyar vízum." HORN Gyulától még azt a kijelentést is kiemelik, hogy "Magyarország csatlakozna minden komoly megoldáshoz és tárgyalna az NDK-val, ha erre meghívnák." A budapesti nyugatnémet nagykövetség időközben arra figyelmeztette a

(DK)

szökni vágyó NDK-sokat, semmiképpen se tanusítsanak ellenállást, ha a magyar határőrök feltartóztatnák őket.

Új fejlemények a Prágában most már letartóztatásban lévő két magyar fiatalember lehetőségeiről azután, hogy mindketten panaszt emeltek. Előbb TABA Lajos konzult.majd Forró Evely összefoglalóját hallják:

- (TABA) Tekintettel arra, mivel hogy a kerületi bíróság előtt folyik az ügy és mivel panasszal éltek a bírói döntés ellen, ezért a panasz ügyében a városi bíróságnak kell döntenie. Remélhetőleg hétfőn ez megtörténik. Előzetes információ szerint a bíró úgy tájékoztatott, hogy keddre el tud észülni az anyagok tanulmányozásával és kedden akkor megtartanák az első tárgyalást. Hozzátette, hogy a most benyújtott panasz és annak az elbírálása esetleges halasztó hatállyal fog bírni.

- Az ügyész vádemelési javaslatában arra hivatkozik, hogy KERÉNYI és DEUTSCH megsértette a közrendet, amikor olyan tüntetésen vett részt, amelyet a csehszlovák hatóságok nem negevényeztek. Hivatkozik arra, hogy a magyar sajtóban is hírt adtak az előzményekről, és hogy nincs engedély a demonstrációra, nekik erről tudniuk kellett. Jogi székértők szerint pénzbírságra ítélik őket, vagy 3, esetleg 6 hónapig terjedő szabdságvesztésre, attól függően, hogy a vonatkozó paragrafus melyik bekezdését veszik alapul. A csehszlovák jogrend értelmében nincs lehetőség, hogy óvadék ellenében helyezték őket szabadlábra. Holnap dől el, hogy a prágai Városi Bíróság elfogadja-e a konzul garanciáit és szabadlábbon védekezhetnek-e.

Nem kizárt, hogy bolgár-török csúcstalálkozót tartanak, mégpedig a magyar származású amerikai törvényhozó, Tom LANTOS közvetítói tevékenységének köszönhetően. - LANTOS az MTI szófiai tudósítójának nyilatkozott, miután a bolgár tengerparton találkozott Zsivkov államfővel, Ankarában pedig Özal török miniszterelnökkel és a menekültügyet tárgyalta meg velük. Konkrét részleteket nem volt hajlandó elárulni, de szerinte reális lehetőség van arra, hogy összehozzák a bolgár-török csúcstalálkozót és akkor rendeződhet a Törökországba kivándorolni kíván bulgáriai törökök ügye.

(DK)

Térjünk vissza Budapestre. A VASÁRNPI HÍREK érdekes értesülést közöl:

Egyre kevésbé valószínű, hogy már szeptemberben egységesítik Magyarországon a BC- és a valutaszámlákat.---(Ism.)

Egy orvosi hír, amely könnyen lehet, hogy világszenzáció:
Laboratóriumi körülmények között sikerült AIDS-vírust megsemmisíteniük amerikai tudósoknak.---(Ism.)

Sport, Deák Horváth Péter.---

- 000 - 0 - 000 -

KOSSUTH - adó

HARMINC PERC ALATT A FÖLD KÖRÜL. 12,15 h

- Nemzetközi magazin.

Tartalomjegyzék:

- A magyar vasfüggöny megérdemelt vége, azaz a végkiárusítása.
- Én menekülök; ő menekül, - te nem fogadsz be! - A modern népvándorlás helyzete.
- Az NDK-ban igen nagy kultusza van a "szabad test" kultúrájának. - Ennek hagyományai és jelene.
- Mi történik akkor Moszkvában, ha Meglepetéske előbújuk a kabánujjacs-kából.
- Kit válsztanak meg manapság koszorús költőnek és a már megválasztott lírikusnak mik a kötelességei?

-

(--- A 30 adás szalagon. TAPE: B 42379.---)

- 000 - 0 - 000 -

KOSSUTH - adó.

HÍREK

16 h.

HORN GYULA külügyminiszter utasítására a prágai magyar konzul is részt vesz a két letartóztatott fiatalember jogi védelmében. Erről maga a konzul, TABA LAJOS számolt be. Kedden kezdődik a bírósági tárgyalás DEUTSCH TAMÁS és KERÉNYI GYÖRGY ellen. A konzul bekapcsolódása a védelem munkájába megerősített jogi védelmet jelent. Minderről jegyzékben is tájékoztatták a csehszlovák külügyminisztériumot.

A Magyar Demokrata Fórum tiltakozik amiatt, hogy a munkásörtség is megjelent az osztrák-magyar határon és részt vesz a keletnémet menekültek feltartóztatásában. A Demokrata Fórum fehévé szerint a kormánynak kötelessége humanista magatartást parancsolnia a határőrségnek. A dokumentum felhívja a figyelmet arra, hogy a lakosság őszinte segítőkészsége mellett megjelentek az elhagyott autókat fosztogató bandák is. A Magyar Demokrata Fórum azzal a kéréssel fordul az Európa Parlamenthez és más nemzetközi szervezetekhez, hogy tűzze napirendre a menekültügyik érdekeit annál is inkább, mert most már előrelátható, hogy ez a téma egyre veszélyesebbé válik.

A hadsereg MSZMP tagjai nevében is tiltakoztak a Munkások Marxista Leninista Pártja szervezőjének, PETRES SÁDNORNAK a kijelentése ellen. A MAI NAP című újságban megjelent nyilatkozat szerint az egyelőre illegálisan szerveződő párt katonai hatalomátvételre is képes. A hadsereg fegyverzeti és technikai főcsoport főnökségének párttervezetén a résztvevők tiltakozásuknak adtak hangot és hangsúlyozták, a katonák a vitás kérdések politikai megoldását akarják, ellene vanunk annak, hogy bárki politikai harcok eldöntésére alkalmazza a hadsereget, vagy legalább is azzal fenyegetőzzön.

II. János Pál pápa kinevezte varsói nagykövetét, a nunciust, miután a múlt hónapban helyreállt a diplomáciai kapcsolat Lengyelország és a Vatikán között. Jozef Kowaczikról, egy lengyel főpapról van szó, aki az utóbbi években a vatikáni diplomáciában töltött be különböző posztokat.

300.000 ember tüntetett Szovjet Moldávia fővárosában azért, hogy a

(Hírek 16 h.)

moldován legyen a köztársaság hivatalos nyelve. Ezt a moldáviai népi front szóvivője közölte a Reuter brit hírügynökséggel. A tegnapi esti megmozdulás válasznak tekinthető arra, hogy szovjet köztársaságban a múlt héten már mintegy 100 nagyvállalatra terjedt ki az ott élő orosz ajkúak sztrajkja. Ők az ellen tiltakoznak, hogy a helyi legfelsőbb tanács kedden megtárgyalja a nyelvről szóló új törvényt. A tegnapi tüntetés előzménye az is, hogy a moszkvai Pravda éles hangú cikkben vádolta az ugyanvezett szélsőséges jelenségeket, amelyek a többi között a moldáv nyelv egyenjogúsítása ürügyén bizalmatlanságot igyekeznek kelteni a központi vezetéssel és követelik a köztársaság kilépését a SzU-ból.

Törökország a BT-hez fordul a bulgáriai török kisebbség erőszakos asszimilációja miatt. Ezt maga a külügyminiszter közölte. Az ankarai diplomácia irányítója azt reméli, hogy a török kérdést legkésőbb októberben megtárgyalhatja a BT.

Hosszú évek után először érkezett amerikai törvényhozó Afganisztán fővárosába Kabulba. A Bush elnök pártjához tartozó képviselő tárgyalni fog az Egy. Államok által egyébként el nem ismert kormány vezetőivel, köztük Nadzsibullah elnökkel is. Megfigyelők szerint a következő hónapokban Washington jelentős szerepet játszhat az afgán kormány és az az ellen fellépő fegyveres erők kibékítésében.

A Neptunusz bolygó legnagyobb holdja kísértetiesen hasonlít földünkhöz. Legalább is az ősi állapotokhoz. Ezt bizonyítják a Voyager 2 szondáról érkezett legújabb szenzációs fénykép felvételek. A Triton nevű hold felszínét mocsaras tájak, befagyott nitrogén, metán és ammónia tavak, jege tokádó vulkánok borítják. - A Triton jóval távolabb van a Naptól, enneélfogva a hőmérséklet ott sokkal akapcsonyabb mint a Földön valaha is lehetett.

PETŐFI - adó.

HÍREK.

17 h.

300.000 ember tüntetett Szovjet Moldávia fővárosában azért, hogy a moldován legyen a köztársaság hivatalos nyelve.

(Ismétlés.)

Törökország a BT-hez fordul a bulgáriai török kisebbség erőszakos asszimilációja miatt. (Ismétlés.)

Franciaország a nemzetközi tiltakozások ellenrée nem hajlandó felhagyni a nukleáris robbantásokkal a Csendes-óceán térségében. a robbantások számát ... kívánják, de minden a francia védelmi

(A továbbiakban teljesen érthetetlen.)

- o o o -

KOSSUTH - adó.

HÍREK

18 h. 30.

HORN GYULA külügyminiszter utasítást adott a prágai magyar nagykövetségnek, hogy közvetlenül lépjenek fel a perbefogott két magyar fiatalember védelmében. Forró Evelyn jelenti:

- A prágai magyar nagykövetség kérte a csehszlovák külügyminisztériumot, hogy a konzul részt vehessen a védelemben KERÉNYI GYÖRGY és DEUTSCH TAMÁS tárgyalásán. HORN GYULA külügyminiszter utasítására az erről szóló jegyzéket az ideiglenes ügyvivő át is adta. A hivatalos közlés szerint ezzel természetesen a fogadott ügyvéd hatásköre semmiben nem korlátozódik. TABA LAJSO kérdésemre elmondta, hogy a konzul minden esetben megfigyelőként ott van a bírósági tárgyaláson, de nem gyakorlat, hogy az ügyvéd társa legyen. Ez lényegében egy erősített védelmet jelent Kerényi és Deutsch számára és tulajdonképpen diplomáciai lépésnek számít. Hozzátette még, hogy a csehszlovák bíróság előtt még senkit nem ért joghátrány azért, mert magyar. Közben HORVÁTH JENŐ, az Ügyvédi Kamara egyik vezetője felajánlotta

(Hírek 18 h. 30.)

szakmai segítségét és TABA már konzultált is vele. A FIDESZ cáfolta, hogy tagjai Prágába indultak volna tüntetni a két fiatalember szabadon bocsátása érdekében. MOLNÁR PÉTER, a választmány tagja közölte, hogy a várhatóan kedden tartandó tárgyalásig nem kezdeményeznek tiltakozó akciót Csehszlovákia területén Kerényis és Deutsch további fogvatartása ellen. Más, békés akciókat otthon természetesen tovább folytatják, illetve újabbakat kezdeményeznek.

Nyugatnémet sajtóértesülés szerint az NSZK bépesti nagykövetsége kérte a Magyarországról Nyugatra szökni próbáló keletnémeteket, hogy ne ellenkezzenek, ha a határőrök feltartóztatják őket. A nyugatnémet hírközlés továbbra is igen nagy terjedelemben foglalkozik NÉMETH MIKLÓS miniszterelnök és HORN GYULA külügyminiszter bonni villámlátogatásával. A lapok ismét emlékeztetnek arra, hogy a magyar határon megszigorították az ellenőrzést és már csökkent is a menekült áradat. Felhívják ugyanakkor a figyelmet arra, hogy a Magyarországon ynaraló 200.000 keletnémetből, várhatóan mintegy 20.000-en nem kívánna hazatérni.

Moldávia fővárosában Kisinyovban mintegy 300.000-en tüntettek azt követelve, hogy a moldován legyen a köztársaság hivatalos nyelve. Néhány órával amagagyűlés előtt bírálta azokat, akik Moldáviát le akajrják választani a Szu-ról. Az SZKP központi lapja szerint a tömeggyűléseken egyre gyakrabban támadják amoszkvai vezetést. A hét végén egyébkétn tüntetéseket szervezett az első sorban orosz nyelvűeket tömörítő Inter mozgalom, követelve, hogy a helyi parlament ne nyilvánítsa hivatalos nyelvvé a moldovánt.

Törökország a Biztonsági Tanács összehívását kérte amiatt, hogy Bulgáriában erőszakkal akarják beolvaszatni a bolgár népbe a török kisebbséget. A török külügyminiszter abban bizik, hogy a török kérést már a jövő hónapban megtárgyalhatja a BT.

Az új lengyel miniszterelnök iránti türelemre szólította fel a LEMP tagjait a párt politikai bizottságának tagja L. Miller. A politikus párttitkárokkal tancáskozott és azt mondta, hogy az állami apparátusban dolgozó párttagok számára nem jelenthet konfliktust egy koalíciós kormány működése.

(Hírek 18 h. 30.)

Lengyelországban több helyen is folytatódnak a sztrájkok, jó lehet a Szolidaritás vezetője mindenkit felszólított a munka felvételére. Van ahol dolgoznak ugyan, de munka lassítással tiltakoznak a gazdasági helyzettel szemben. Walesa a hét végén azt kérte, hogy fél évig, de ha lehet egy évig ne legyenek sztrájkok. Ennyi idő alatt ugyanis az új miniszterelnök, a nem kommunisták Mazowiecki bebizonyíthatja, hogy képes megoldani a gazdasági gondokat.

A lengyel Szolidaritás szakszervezet vezetője L. Walesa hazájában akarja beruházni azt a 200.000 dollárt, amit 1983-ban anóbel-békédíjért kapott. Az összeget annakidején Osloban zároltatta.

Jordániában tárgyal Taraszov, szovjet külügyminiszter helyettes. A szovjet politikus a közelkeleti helyzetről, legrészletesebben pedig Libanonról folytat megbeszélést vendéglátóival. Közben Taraszov Ammanban tárgyalta Husszein jordán király Kairóban járt. A libanoni válságról tanácskozott Mubarak egyiptomi elnökkel. Felszólította Szíriát, hogy fogadja el az arab liga közvetítését a libanoni rendezésbe. Szíria évek óta nagy számú katonaságot állomásoztat Libanonban azzal, hogy csak így lehet megakadályozni az ottani országos polgárháborút.

A Magyar Demokrata Fórum tiltakozik amiatt, hogy munkásörök is részt vesznek az ország nyugati határának őrzésében az NDK menekültek feltartóztatásában. A mozgalom szerint a kormánynak kötelessége visszarendelni a munkásöröket a határról. Az MDF aggasztónak tartja azt is, hogy megjelentek az NDK menekültek elhagyott autóit fosztogató bandák. A mozgalom úgy véli, hogy a jövőben még nagyobb menekültáradatra kell számítani és az ezzel járó gondokon csak humánus megoldásokkal lehet segíteni. A Magyar Demokrata Fórum éppen ezért kéri az Európa-parlamentet és az ENSZ-t, foglalkozzon az európai menekültüggyel.

A munkásörök feloszlatast követeli a Szabad Demokraták Szövetségének kispesti szervezete. A csoport felhívással fordult az egész szövetséghez, hogy tagjai a fegyveres erő napján tüntessenek a munkásörök intézményei előtt. A közlemény szerint az MSZMP hatalmának ma is legfőbb biztosítéka és kiszolgálója a munkásörök. Mivel a kormány elvben

(Hírek 18 h. 30.)

foglalkozik a párt-hadsereg jövőbeli szerepének meghatározásával, a Szabaddemokraták Szövetsége azt javasolja, hogy oszlasák fel a munkásőrséget és egyidejűleg alakítsák át országos természeti katasztrófa elhárító szervezetté. Mivel az árvíz ellen nem kell géppisztoly, a munkásőrök adják át fegyvereiket a hadseregnek és számoljanak el székházaikkal, teljes vagyonukkal, követeli az SzDSz.

A magyar néphadsereg fegyverzeti és technikai főcsoport főnökségének MSZMP tagjai közleményben tiltakoztak az illegálisan szerveződő ugynevezett Munkások Marxista Leninista Pártja vezetőjének kijelentése ellen, miszerint az új csoportosulás katonai hatalomátvételre is képes. A párt szervezője PETRES SÁNDOR a MAI NAP című újságnak nyilatkozott. A néphadsereg főcsoport főnökségének közleménye hangsúlyozza, hogy a katonák a vitás kérdések politikai megoldása mellett vannak és elítélik, ha a hadsereget bárki fenyegetésre használja fel.

Ezentúl nemzetiségi szövetségként működik a Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetsége. Erről a szervezet elnöksége az országos cigánytanács vezetőségével együtt döntött. Közleményük szerint a Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetsége a nemzetiségi státusszal járó összes alkotmányos jogra igényt tart.

Budapesten 40 év óta először celebráltak misét a Gellér-hegyi Sziklakápolna előtti téren. A kegyeleti hely a közelmúltban került vissza a katolikus egyház birtokába. A kápolnát eredeti formájában kívánja helyreállítani az egyház II. János Pál pápa 1991-ben esedékes magyarországi látogatására.

Időjárás jelentés:

Nyugat felől újabb erős felhősödés várható. Sokfelé lesz ismétlődő eső, záporosó, helyenként zivatar. A szél csak a zivatarok környezetében erősödik meg átmenetileg. Éjszaka 10-15, hétfőn napközben 15-20 fok között alakul a hőmérséklet.

PETŐFI - adó.

SPORTHIREK.

18 h. 45.

Rosszak voltak az előjelek a kötöttfogású birkozó VB-n, mert Komáromi Tibor bokája egy délelőtti mérkőzésen kifordult. A magyar fiút kórház vitték. A magyar fiu azonban így is a döntőbe jutott, mert 5:1-re megnyerte mérkőzését a finn fiu ellen. Bódi Jenő 2:0-ra kikapott a kubai Liveratól és így 5-ik lett. Olimpiai bajnokunk Siki András bronzérmes lett.

Közvetítés a Komáromi döntő mérkőzéséről a szovjet Mamjasvili ellen. A rendes mérkőzésidőben az állás 1:1. - Hosszabításban, egy félhalott, egy egylábú, egy sánta, egy óriási lélektani hátránnyal versenyző Komáromi Tibor aki kihuzza az 5 percel 1:1-gyel, valami olyan erővel indul a hosszabításban, hogy amikor Mamjasvili megpróbál valamit csinálni, Komáromi felülről megfogja, átnyalábolja, rögzíti és legyőzi Szép volt Tibi!

A pontversenyben Magyarország a SzU mögött a 2-ik helyen végzett.

Hódosi Sándor és Ábrahám Attila világbajnoki aranyérmet nyert a kajak kettesek 10.000 méteres versenyében. Az ezüstösök táborához csatlakozott Bohács Zsolt, ő is 10.000-en versenyzett.

Terven felüli teljesítményként a magyar négyes ezüstérmet nyert a 10.000 méteres versenyben.

Az éremtáblázaton Magyarország a SzU és az NDK mögött a 3-ik helyen végzett.

A magyar csapat beváltotta a reményeket és megszerezte a kettes fogathajtás idei világbajnoki címét, 269 ponttal.

Egyéni bajnokságban Fehér Mihály bronzérmes lett.

NB II-es labdarugó eredmények. --

Nemzetközi sporthírek. - Forma I-es autóeredmények. -

Totó. --

(nyugatnémet és olasz eredmények.)

PETŐFI - adó.

HÍREK.

19 h.

HORN GYULA külügyminiszter utasítására a prágai magyar konzul is részt vesz a két letartóztatott fiatalember jogi védelmében. Erről maga a konzul, TABA LAJOS számolt be. Kedden kezdődik a bírósági tárgyalás DEUTSCH TAMÁS és KERÉNYI GYÖRGY ellen. A konzul bekapcsolódása a védelem munkájába megerősített jogi védelmet jelent. Minderről jegyzékben is tájékoztatták a csehszlovák külügyminisztériumot.

Nyugatnémet sajtóértesülés szerint az NSZK bpesti nagykövetsége kérte a Magyarországról Nyugatra szökni próbáló keletnémeteket, hogy ne ellenkezzenek, ha a határőrök feltartóztatják őket. (Ismétlés.)

A Magyar Demokrata Fórum tiltakozik amiatt, hogy munkásőrök is részt vesznek az ország nyugati határának őrizetében az NDK menekültek feltartóztatásában. (Ismétlés.)

Ezentúl nemzetiségi szövetségként működik a Magyarországi Cigányok Demokratikus Szövetsége. (Ismétlés.)

Időjárás jelentés. ---

PETŐFI - adó.

HÍREK.

21 h.

A Varsó i Szerződés tagállamainak szorosabb együttműködését szorgalmazták Moszkvában a szovjet-román külügyminiszteri találkozáson. E. Sevardnadze és I. Totu fontosnak mondta, hogy a külügyminiszterek állandó kapcsolatot tartsanak egymással. Tájékoztatták egymást a hazájukban folyó szocialista építésről és elégedetten állapították meg, hogy a szovjet-román kapcsolatok jól fejlődnek. Sevardnadze és Totu egyetértett abban, hogy keresni kell a gazdasági együttműködés új formáit.

Hírek szerint több polgári sebesültje is van annak az izraeli támadásnak, amelyet harci gépek intéztek a Hiszbollah nevű siita szervezet főhadiszállása ellen. Izraelben sikeresnek minősítették az akciót. Izraeli gépek most most először bombáztak libanoni területeket azóta, hogy a titkosszolgálat Izraelbe hurcolta a Hiszbollah egyik vezetőjét.

Kínában mégis letartóztatták azt a diákvezetőt, aki egy korábbi közlés szerint már nem sokkal a júniusi tüntetések után Ausztráliába menekült. A 23 éves diáklány Csai Ling a kínai rednrőség szerint a 4-ik legfontosabb szervezője volt a megmozdulásoknak. Közben a pekingi egyetemre látogatott Csiang Cö-ming a kínai kom. párt főtitkára, akit a reformer Csao Ce-jang után választottak meg erre a tisztségre. Az új vezető a fiatalok politikai öntudatának erősítését szorgalmazta és felszólította őket, hogy vonják le a nyár eleji lázadások tanulságait.

A mostani hétvégén nyugodtabb volt a helyzet a határközvetben mitn egy héttel korábban. A határőrség tájékoztatása szerint szombaton 71 határsértőt tartóztatottak fel. Közülük 63-an NDK-beli, ketten románok, hatan pedig őket segítő nyugatnémetek voltak. A csökkenő menekültáradatot annak tulajdonítják, hogy az osztrák határnál megerősítették az őrizetet. Az NSZK bepsti nagykövetsége egyébkétn arra szólította fel a keletnémeteket, hogy ne ellenkezzenek, ha a határon feltartóztatják őket. A Magyar Demorkata Fórum különben tiltakozott amiatt, hogy munkásörök is részt vesznek a nyugati magyar határ őrizetében, a menekülők feltartóztatásában.

KOSSUTH - adó.

HÍREK

22 h.

HORN GYUKLA külügyminiszter utasítást adott a prágai magyar nagykövetségnek, hogy közvetlenül lépjenek fel a perbe fogott két magyar fiatal ember védelmében. Forró Evelyn jelenti:

- A prágai magyar nagykövetség kérte a csehszlovák külügyminisztériumot, hogy a konzul részt vehessen a védelemben KERÉNYI GYÖRGY és DEUTSCH TAMÁS tárgyalásán. HORN GYULA külügyminiszter utasítására az erről szóló jegyzéket az ideiglenes ügyvivő át is adta. A hivatalos közlés szerint ezzel természetesen a fogadott ügyvéd hatásköre semmiben nem korlátozódik.- TABA LAJOS kérdésemre elmondta, hogy a konzul minden más esetben mefigyelőként ott van a bírósági tárgyaláson, de nem gyakorlat, hogy az ügyév társa legyen. Ez lényegében egy erősített védelem jelent KERÉNYI és DEUTSCH számára és tulajdonképpen diplomáciai lépésnek számít. Hozzátette még, hogy a csehszlovák bíróság előtt még senki nem ért joghátrány azért, mert magyar. Közben HORVÁTH JENŐ, az ügyvédi Kamara egyik vezetője felajánlotta szakmai segítségét és TABA már konzultált is vele. A FIDESZ cáfolta, hogy tagjai Prágába indultak volna tüntetni a két fiatalember szabadonbocsátása érdekében. MOLNÁR PÉTER, a választmány tagja közölte, hogy a várhatóan kedden tartandó tárgyalásig nem kezdeményeznek tiltakozó akciót Csehszlovákia területén. Kerényi és Deutsch további fogva tartása ellen. Más békés akcióikat otthon természetesen tovább folytatják, illetve újabbakat kezdeményeznek.

A Független Jogászforum követelnie Prágában letartóztatott Deutsch Tamás és Kerényi György azonnali szabadlábra helyezését. A választmány szerint a FIDESZ és a Munkás Szolidaritás aktivistáját olyan bűncselekménnyel gyanusították, amelynek alacsony büntetési tétele eleve nem indokolja az eljárás alatti szabadság elvonást. A kényszerintézkedés már csak azért is indokolatlan, mert a magyar konzul személyesen vállalt kezességet a két fiatalért. A Független Jogászforum megítélése az, hogy a külföldi, köztük magyar fiatalok részvétele a prágai demonstráción nagyobb mértékben javította Csehszlovákia és más országok kapcsolatait mint az oltani kormány barátságot deklaráló szerződésai.

(Hírek 22 h.)

A Független Jogászfórum botrányosnak tartja, hogy az MSZMP egy szűk köre a párt eddigi, társadalm tulajdonnak nevezhető vagyonát magánvagyonná alakítva törekszik átmenteni. A szervezet a NEK 2000 elnevezésű, egy személyes, korlátolt felelősségű társaság ügyében tett közzé nyilatkozatot. A KFT-t az MSZMP KB-a alakította.- A Független Jogászfórum felteszi az kérdést, hozzájárult az MSZMP tagsága ahhoz, hogy a párt állami költségvetésből és a tagság hozzájárulásából származó 11 üdülője, 9 vendégháza, 5 oktatási létesítménye és 100 millió forintra értékelte számítástechnikai vagyona egy gazdasági társaság tulajdona legyen? A Független Jogászok politikailag érthetőnek tartják, hogy egy ilyen fekháborító eljárással az MSZMP mirét csökkenti tovább választási esélyeit.

A DEMISZ elnöke szerint még az idén meg lehet tartani a parlamenti és köztársasági elnök választásokat, mert jó esély van arra, hogy a jövőben sikerrel fejeződjenek be a nemzeti háromszög tárgyalásai. NAGY IMRE egy keszthelyi politikai fórumon fejtette ki véleményét. Az MSZMP és a DEMISZ kapcsolatáról azt mondta, hogy politikai ifjúsági szervezet nem működhet tartósan valamilyen párt támogatása nélkül. A DEMISZ a helyét igazán akkor találná meg, ha egy európai értelemben vett szocialista párt ifjúsági szervezete lenne. Ilyen párt egyelőre még nincs Magyarországon, de NAGY IMRE bizik abban, hogy az általa elképzelt politikai szervezet az MSZMP-ből fog megalakulni. A továbbiakban úgy vélekedett, hogy az MSZMP a kongresszus után nem marad meg jelengi formájában.

A Független Kisgazdapárt sürgeti, hogy teljesen szüntessék meg a veszteséges nagyvállalatok állami támogatását és az így megmaradt pénz egy részét fordítsák a falvak fejlesztésére, illetve a munka nélkül maradt ipari munkásság mezőgazdasági átképzésére. A párt soltvadkerti nagygyűlése után BOROS IMRE pártfőügyész nyilatkozott arról, hogy párt hét óta ugrásszerűen növekszik a tagság létszáma. Már több mint 15.000-en vannak. A nagygyűlésszerűen sürgették, hogy a párt határolja el magát azoktól a tagjaitól, akik annakidején segédkeztek a kisgazdapárt feloszlásában. Többek között Ortotay Gyula és Dobi István nevét említették.

A mostani hétfőn nyugodtabb volt a helyzet a soproni határkörzet-

(Hírek 22 h.)

ben mint egy héttel korábban. (Ismétlés. Lásd a 183o. oldalon.)

A Varsói Szerződés tagállamainak szorosabb együttműködését szorgalmazták Moszkvában a szovjet-román külügyminiszteri találkozón. Sevardnadze és Totu fontosnka mondta, hogy a külügyminiszterek állandó kapcsolatot tartsanak egymással.

(Ismétlés.)

Moldáviában a hétvégén egysránt nagygyűléseket tartottak a helyiek és a nem őslakosok is. A moldávok azt követelték, hogy a köztársaság parlamentje nyilvánítsa a moldovánt hivatalos nyelvvé. Több helyen teljes függetlenséget, elszakadást sürgettek a SzU-tól. Az orosz más nemzeti-ségük viszont azt követelték tüntetéseiken, hogy a moldáv parlament halassa el döntését a nagyobb függetlenség kikiáltásáról.

Izrael szejrint Lengyelországi ígéáretet tett arra, hogy nem zárkózik el az egykori ausschwitzzi haláltábor területén működő katolikus apáca kolostor áttelepítése elől. Hammer izraeli vallási miniszter a mult héten négy napot töltött Lengyelországban. Elmondása szerint megállapodott az ottani állami és egyházi illetékesekkel a kolostor megszüntetéséről, brá azidőpontot nem tűzte ki. A Reuter brit hírügynökség emlékeztet arra, hogy egy korábbi lengyel-izraeli megállapodás értelmében idén februárban kellett volna felszámolni a kolostort. A hírügynökség idézi Glemp biborost Lengyelország primását, aki a lengyel szuverénitás megsértésének minősítette, hogy nyáron New York-i zsidók erőszakkal próbálták elérni az apáca kolostor bezárását.

Izraeli harci gépek Libanonban bombázták a Heszbollah nevű siita szervezet egyik bázisát. Hírek szerint a főhadiszállásról van szó. A támadást Jeruzsálemben sikeresnek minősítették, azzal, hogy a gépek szétrobbolták az épületeket. Ez volt az első libanoni bombázás azóta, hogy az izraeli titkosszolgálat elrabolta a Heszbollah egyik vezetőjét.

Időjáráás jelentés.

Lásd a 1827-ik oldalon.)